

SÜR-KOOP Müsilaj Sorunu İçin Toplandı

SÜR-KOOP - Yönetim Kurulu Üyeleri ve Bölge Birlik Yöneticilerimiz Marmara Denizi'nde son yıllarda sıklıkla yaşanmaya başlayan Müsilaj sorunu hakkında görüşmek üzere İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi'nde bilim insanlarıyla bir araya geldi. [Sayfa 5 >](#)

Homa Dalyanı

İzmir'in kıyı lagünleri (dalyanları) tehdit altında. Son doğal dalyan olan Homa Dalyanı'nın geleceği, doğru yönetim modelleriyle güvence altına alınabilir. Peki, neden tehdit altında ve neler yapılabilir? Gelin başlıklar altında, beraber inceleyelim. [Ezgi AKKAYA Sayfa 8 >](#)

Vatanın Öz Sahibi ve Efendisiyiz

Değerli Balıkçı Dostlar; Yaklaşık 20 yıl evvel AB ile Tam Üyelik Müzakerelerinin hız kazandığı dönemlerde 'Balıkçılık Faslı'nda görev alınmıştım. Çok sıkı hazırlık çalışmalarının ardından... [Dr. Erhan EKMEN Sayfa 2 >](#)

MAYIS 2025
Yıl:10 Sayı:31

SÜR-KOOP HABER

balıkçının gazetesi

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

www.sur.coop | Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yayın Organı | Ücretsizdir

Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı'ya Ziyaret

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği (SÜR-KOOP) Genel Başkanı Ramazan ÖZKAYA, 06 Mart 2025 tarihinde Sayın Tarım ve Orman Bakanımız İbrahim YUMAKLI'yı makamında ziyaret etti.

Balıkçılık sektörünün geleceğine yönelik öngörülerin karşılıklı olarak paylaşıldığı ziyarette, SÜR-KOOP Genel Başkanı Ramazan ÖZKAYA; özellikle balıkçı barınaklarının sorunları ve bu barınakların Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na devri konusunun, TBMM Araştırma Raporu'nda yer aldığına dair duyuların doğruluğu hakkında bilgi alışverişinde bulundu.

Sayın Bakan İbrahim YUMAKLI yaptığı açıklamada; bu konuda henüz kesinleşmiş bir karar olmadığını, tüm yetkilerin tek bir kurumda toplanmasının istendiğini belirtti.

Genel Başkan Özkaya; 'Balıkçı camiasının talebi olarak, balıkçı barınaklarının kesinlikle Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde kalması gerektiğini, çünkü bu sektörün Tarım ve Orman Bakanlığı çatısı altında faaliyet gösterdiğini' dile getirdi.

Görüşmede Tarımsal Üretim Planlaması kapsamında önümüzdeki dönemlerde yapılması planlanan uygulamalar hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Söz konusu üretim planlamasında, su ürünleri desteklemeleriyle ilgili olarak; iç sularda faaliyet gösteren balıkçı gemilerinin tamamı ile denizlerde faaliyet gösteren 12 metreden küçük boylardaki balıkçı gemilerine verilen Geleneksel Balıkçılık Desteklemesi ödemelerinin %43 ile %100 arasında artırılmasına ve balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlara %35 daha fazla ödeme yapılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca; hamsi, mavi yüzgeçli orkinos, beyaz kum midyesi, deniz patlıcanı, yılan balığı, inci kefalı ve tıbbi sülük avcılığı planlama kapsamına alınmıştır. [Balık](#)

Planlamaya Esas Avcılık Deniz Ürünü	Bölge	Avlanılacak Maksimum Miktar (Ton)	2024-2025 Yılı Planlama Uygulama Tarihi
Hamsi	Karadeniz Marmara ve Ege Denizi	400.000	01 Eylül 2024 14 Nisan 2025
Beyaz Kum Midyesi	Batı Karadeniz	30.000	01 Eylül 2024 14 Nisan 2025
Deniz Patlıcanı	Ege Denizi	2.500	01 Kasım 2024 14 Nisan 2025
Yılan Balığı	Ege Akdeniz	280	01 Ekim 2024 31 Mart 2025
İnci Kefali	Van	10.000	16 Temmuz 2025 14 Nisan 2026
Tıbbi Sülük	Tüm İç Sular	2,5	01 Eylül 2024 14 Mart 2025
Mavi Yüzgeçli Orkinos	Akdeniz	2.600	15 Mayıs 2025 30 Haziran 2025

Planlama Kapsamındaki Türlerin Avcılık Sezonları ve Miktarı

Bakan Yumaklı, "Son Yılların En Verimli Palamut Sezonunu Geride Bıraktık"

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, 2024-2025 balıkçılık av sezonunu tamamladıklarını belirterek, "Yaklaşık 50 bin ton palamut avcılığıyla son yılların en verimli palamut sezonunu geride bıraktık." ifadesini kullandı.

Bakan Yumaklı, 2024-2025 balıkçılık av sezonuna ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile "Vira Bismillah" diyerek açtıkları av sezonunu tamamladıklarını aktaran Yumaklı, bu sezon ilk defa sürdürülebilir balıkçılık hedefiyle 7 avcılık türünde planlı üretime geçtiklerini söyledi.

"Gelecek Sezon İçin Umutlarımız Büyük"

Sezon boyunca atılan her ağın sürdürülebilirliğe atılan adım olduğuna vurgu yapan Bakan Yumaklı, şunları kaydetti:

"Yaklaşık 50 bin ton palamut avcılığıyla son yılların en verimli palamut sezonunu geride bıraktık. Planlı üretim kapsamında yer alan denizlerimizin yıldızı hamside de yaklaşık 150 bin ton avcılık yapıldı. Diğer türlerimizde de mavi sular bizlerden bereketini esirgemedi. Gelecek sezon için

umutlarımız büyük, hedefimiz yine bereketli ve sürdürülebilir bir avcılık. Göğsünü denizin sonsuz maviliğine açan, her ağ atışında sofralara umut taşıyan cefakâr ve fedakâr balıkçılarımıza sonsuz şükranlarımızla." [Balık](#)

www.surkoopkutuphane.org

"Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar"

SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE

Bir Tıkla Ulaş!

4. Tarım Orman Şurası'nda 371 Hedef Belirlendi

Tarım Orman Şurası'nda yapılan çalışmaların sonucunda 371 hedef ve 2 bin 678 strateji belirlendi.

Şurada, su ürünleri başlığı altında; balıkçılıkta karbon ayak izinin azaltılması, stokların koruma-kullanma dengesi gözetilerek yönetilmesi, avcılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla balıkçı filolarının revize edilmesi ve modernize edilmesi, sucul biyoçeşitliliğin korunması hedefi doğrultusunda hayalet balıkçılığı engellemek amacıyla doğada kaybolabilen av araçlarının geliştirilmesi, istilacı türlerden ekonomik katkı sağlanması gibi maddelerin yanı sıra, balıkçılık ve su ürünleri sektörünün kamu yönetim yapısının güçlendirilmesi, su ürünleri kooperatiflerinin güçlendirilmesi kapsamında pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi, elektronik mezar yöntemlerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması ile ortak yönetime geçişin desteklenmesi bu alanda sunulan hedefler ve stratejiler arasında yer aldı. [Sayfa 3 >](#)

Balık Avcılığında Yapay Zekâ Uygulamaları

Teknolojideki gelişmeler her gün hayatımıza farklı bir şekilde giriyor, yaşam standartlarımızı değiştiriyor. Yapay zekâ, derin öğrenme, robotlar, kuantum bilgisayar ve üç boyutlu yazıcılar çok hızlı bir şekilde hayatımıza girdi. Yapay zekâ, hayatımızın hemen hemen her alanında olduğu gibi balık avcılığı anlayışımızı ve balıkçılık yönetimini de önemli ölçüde değiştirme, geliştirme potansiyeline sahiptir.

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ATAR
Ankara Üniversitesi
Ziraat Fakültesi / Dekan

Ayin Dosyası

Sayfa 7 >

Yurdumuzun ve Mavi Vatanın Öz Sahibi ve Efendisiyiz

Değerli balıkçı dostlar; Yaklaşık 20 yıl evvel AB ile Tam Üyelik Müzakerelerinin hız kazandığı dönemlerde 13. fasıl olarak belirtilen Balıkçılık Faslında görev alınmışım. Çok sıkı hazırlık çalışmalarının ardından Brüksel’de toplantılara katıldık. Avrupalı meslektaşlarımız o tarihte yapılan bütün toplantılarda bize hep aynı kelimeyi tekrarlayıp duruyorlardı. “Subsidiarity” yani “delegation of authority” Türkçesi “Yetki Devri”.

Avrupa Birliği mantığını anlamak istiyorsanız anahtar kelime bu diyorlardı.

Türkiye’ye niye ısrarla devletin yetkilerini yereldeki temsilcilere devretmeleri konusunu anlattıkları düşünüyor ve duruma şüphe ile yaklaşıyorduk. Bu sözlerle başka siyasi emeller peşindeler sanıyorduk. Meğerse çok yanlışmış.

Kısa süre sonra AB Ortak Tarım ve Balıkçılık Politikaları ile ilgili Ortak Piyasa Düzenleri ve Yetkilendirilmiş Üretici Örgütleri konusunda doktora tezimi bitirdim. Bu nedenle bütün AB sektör mevzuatını taradım. Her yerde üretici örgütü kelimesi geçiyordu. Örneğin; sadece politikalara temel olan uygulama esaslarına ilişkin Ortak Piyasa Düzenleri Kanununda 300 yerde yani neredeyse her konuda üretici örgütlerine yetki ve görevler verildiğini gördüm. Meğerse Avrupalılar gerçekten sahada bütün işleri ve takipleri çoktan üretici örgütlerine devretmişlerdi.

Daha sonra çeşitli AB fonları ve projesi sayesinde yüzlerce uzmanı ülkemizde bu konuda çalıştırlara getirdim. Avrupa’nın birçok ülkesine çalışma ziyaretlerine gittik. Bize söylenenlerin ve tezimde yazdıklarımın doğruluğunu ve nasıl işlediğini birebir görme şansım oldu. Bir devlet memuru olarak; kabullenmekte zorlandığım en çarpıcı durum ise; devletin planlamalara ilişkin kararlarda ve sahada yetkilerini örgütlere devretmiş olmasıydı. Bölgedeki bütün kayıtlardan üretime, işlemeyen pazarlamaya, çevrenin korunmasından stoklara sahip çıkılmasına kadar onlardan izinsiz kuş bile uçamadığını, hatta bakanlığın bile bu örgütlerin hizmetinde olduğu algılamak ve benimsemekte başlangıçta zorluk çektim.

İşin aslı ne, niye böyle diye çok düşündüm. Bu süreçte toplumumuzdaki bazı anlamsız inanışları bile sorguladım. Örneğin, birçok kişinin dediği şekilde “onların bizden daha medeni, daha eğitilmiş hatta daha ahlaklı oldukları” gibi saçma inanışı bile dikkate aldım. Ama muhataplarımızı yakından tanıdıkça bunun gerçekten yanlış olduğu gördüm. Toplumu-

E M E

Dr. Erhan EKMEN
Ziraat Yüksek Mühendisi

muzda sözde ileri gelen bazı kişilerin söylediği bir diğer mantıksız iddiayı da ele aldım. Acaba Avrupalılar gibi bizde birlikte çalışma kültürü ve alışkanlığı yok mu diye araştırdım. Ahilik ve imece denilen kavramların Dünyaya Anadolu’dan yayıldığını, Ege’ye gelen Avrupalıların öğrendikleri ile ortak-çalışma anlamına gelen co-operation kelimesinden kooperatifleri icat ettiklerini gördüm. Meğerse kooperatifçilik asıl bizim mayamızın temeliymiş. Demek ki işin aslı bu asılsız saçmalıklar değilmiş. Üstelik sebebi çok basit ve netmiş. Devletin üzerinden mali, personel ve zaman açıdan büyük bir yükü aldığını görünce aslında herkesin bu işten karlı çıkıyormuş. Böylesi çok daha kolay ve ucuzmuş.

Peki, bizdeki eksik neydi de biz bu alanda onlar kadar başarılı olmadık. Onlarınkinden daha fazla resmi dairemiz, mevzuatımız ve örgütümüz var. Anayasa, Tarım Kanunu, Hal Kanunu, Destekleme mevzuatı gibi birçok yerde üretici örgütü ifadeleri yer alıyor. Hibeler ve destekler vermişiz. Devletin içinde birçok yerde üretici örgütlenmesi ile ilgili özel üst düzey birimler kurmuşuz. Hatta Cumhurbaşkanının himayesinde Kooperatifçilik Strateji Belgesi bile var. Diyecekseniz ki devlet daha ne yapsın?

Cevap, keşke bunların hiçbirini yapmasaydı. Her şeyi ben bilirim, ben yaparım, tek yetkili benim demek yerine sadece tek bir şey yapıl-

saydı. Sahada karar alma ile ilgili bütün yetkilerini Avrupalıların müzakere sürecinde bize söyledikleri gibi işin gerçek sahibine devretseydi. Yani Yetki Devir yapsaydı.

Bizim 20 yıl önce anlayamadığımız “yetkiyi işin sahibine devretme” yöntemini, aslında yüzyıl önce Büyük Önder bize ısrarla göstermiş. Bu yurdun esas sahibi ve efendisinin gerçek üretici olduğunu açıkça belirtmiş. Fakat hem bu hedefi, hem de bu hedefin yolu olan yüzlerce yıldır insanımızın mayasından gelen imece ruhunu politikalarımıza yansıtamamışız.

Son dönemlerde yaşanan sıkıntılar karşısında alınan geleneksel merkezi tedbirlerin yetersiz kalması herkesi yeni arayışlara yönlendirdi. Sorumluluğun ancak işin sahadaki sahibi tarafından en iyi şekilde üstlenilebileceği anlaşılmaya başladı. Sektördeki bütün paydaşlar tarafından artık bu durumun vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğu görülebiliyor. Herkes, sürecin farkında. Böyle giderse ne olacağını çok iyi biliyoruz. Gidişatı değiştirebileceğimizi ve bunun

sorumluluğu üstlenebileceğimizi de biliyoruz. Bu memleketin balıkçısı yüzlerce yıldır gücünü fedakârlığı ve cefakârlığı ile ispatlamıştır. Gecenin köründe, kelle koltukta soğukta fırtınasıyla, akıntısıyla, dalgasıyla canını dişine takarak mücadele eden, pes etmeden her gün Vira bismillah diyerek rızkını çıkartan balıkçılarımızın evvel Allah üstlenemeyeceği hiçbir sorumluluk yoktur.

Ülkemiz içinde bulunduğu coğrafya nedeniyle büyük siyasi, sosyal, ekonomik ve ekolojik ciddi tehditlerle karşı karşıyadır. Hızla yaklaşmakta olan küresel tehditlere hazırlanmak, sahip olduğumuz avantajları ve fırsatları en iyi şekilde değerlendirebilmek zorundayız. Bunun tek yolu geniş katımlı büyük birliktelik oluşturmaktır. Balıkçılar için güç birliği oluşturmamızın ve sahada daha çok yetki üstlenerek ülkeye sahip çıkabilmenin yolu SÜR-KOOP altında bölgesel birleşmeler yaparak büyümektir.

Türk Balıkçısı, Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk’ün izinde, sahada daha çok yetki devralarak ülkemize ve mavi vatana sahip çıkma azmi ve gayreti içindedir. Gereği bir an önce yapılmalıdır. 🐟

SÜR-KOOP HABER

İmtiyaz Sahibi ve Yayınlayan

S.S. Su Ürünleri Kooperatif Birlikleri Merkez Birliği Adına

Ramazan ÖZKAYA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mine CANİKLİ

Genel Yayın Yönetmeni

Reyhan YAKIŞIR

Haber Müdürü

Erdoğan KARTAL

Grafik-Tasarım

Ayhan ELMALIPINAR

Merkez Adres: Konur 2 No:52/10 Bakanlıklar /ANKARA

Tel: 0312 419 22 88 • **Faks:** 0312 419 22 89

www.sur.coop • info@sur.coop • sur_koop@yahoo.com.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın - MAYIS 2025 - ANKARA

Yazıların sorumluluğu yazarlara, ilanların sorumluluğu sahiplerine aittir.

4. Tarım Orman Şurası'nda 371 Hedef Belirlendi

Tarım ve Orman Bakanlığınca dördüncüsü 28-30 Nisan'da gerçekleştirilen Tarım Orman Şurası'nda yapılan çalışmaların sonucunda 371 hedef ve 2 bin 678 strateji belirlendi.

Daha önce 1997, 2004 ve 2019 yıllarında yapılan Şura'nın dördüncüsü, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın da katılımıyla, "Türkiye Yüzyılı Bereketin Yüzyılı" temasıyla gerçekleştirildi.

Etkinliğin vizyonu, "bilimsel temelli yaklaşım", "katılımcılık ve iş birliği", "sürdürülebilirlik", "yenilikçilik" ve "gelecek odaklı bakış açısı" başlıklarından oluşturuldu.

Çalışmalarına Eylül 2024'te başlanan, 30-31 Ocak 2025'te hazırlık çalıştayları yapılan Şura'ya 1597 üye kaydedildi. Katılımcılar arasında 87 farklı üniversiteden 288 akademisyen, 234 farklı sivil toplum kuruluşu, oda, birlik ve kooperatiflerden 417 temsilci, özel sektörden 205 katılımcı ve 687 uzman kamu personeli yer aldı. Şura gruplarının çalışmaları kapsamında 148 çevrim içi toplantı yapıldı. Hazırlık çalışmaları çerçevesindeki Perşembe Toplantıları'na ise 700'ün üzerinde kişi katıldı.

Çalışma gruplarınca komisyon raporları hazırlandı

Şura çalışmaları iki ana grup olarak yürütüldü. Çalışma gruplarında, ilgili kamu kurumları çiftçiler, üretici birlikleri, kooperatifler, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, uluslararası kuruluşlar ve özel sektör temsilcileri başta olmak üzere tarım, gıda, orman ve su sektörleriyle doğrudan ya da dolaylı şekilde uğraşan tüm kesimlerin katılımıyla istişare toplantıları düzenlendi. Çalışma grupları 16 başlıkta toplandı, 151 çevrim içi, iki fiziksel ortamda toplantı yapıldı.

Önceki şuralardan farklı olarak "atölye çalışmaları" ismi verilen 5 faaliyetin yürütüldüğü diğer grupta 4 tematik yan etkinlik yapıldı. Bu kapsamda "Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam", "İklim Değişikliği Sürecinde Ormanlar", "Tarım Ekonomisi" ve "Tarım Diplomasisi" atölye çalışmaları düzenlendi. Bu çalışmaların ardından elde edilen çıktılar, çalışma gruplarıyla paylaşıldı. Atölye faaliyetlerine toplam 3 bin 450 kişi katılım gösterdi.

Çalışma gruplarınca komisyon raporları hazırlandı. Bu raporlar Başkanlık Divanınca Şura üyelerine okundu ve oylandı. Böylece Şura kararları belirlenmiş oldu. Komisyon çalışmalarlarıyla toplam 371 hedef ve 2 bin 678 strateji tespit edildi.

Şura süreci, 14 Mayıs'ta, Sonuç Bildirgesi'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuna ilan edilmesiyle sona erecek.

Şura'nın hedefleri

4. Tarım Orman Şurası, bilimsel temelli yenilikçilik ve gelecek odaklı bakış vizyonunu odağına aldı.

Belirlenen yol haritasıyla tarımsal üretimin gelecek perspektifiyle dinamik bir yapıda planlanması, tarımsal politikaların bütüncül ve etkin şekilde yönetilmesi, gıda güvenliği ve güvenliğinin temin edilmesi, gıda israfının önlenmesi hedefleniyor. Bu doğrultuda, sürdürülebilir kırsal kalkınma hedeflerine ulaşılması, çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, sürdürülebilir ormancılığın, tarımsal sulamanın ve su kaynaklarının korunmasının etkin ve verimli yönetilmesi amaçlanıyor.

Şura'nın hedefleri arasında, iklim değişikliğini dikkate alarak toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı, tarıma dayalı sanayi, lojistik gibi temel konulara odaklanılarak tarımsal piyasaların düzenlenmesi, Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması ve dünyada tarım alanındaki etkin konumunun daha da güçlendirilmesi de yer alıyor. Kaynak: TRT HABER

4. Tarım ve Orman Şurasında Su Ürünleri

28-30 Nisan 2025 tarihinde gerçekleştirilen şurada, su ürünleri başlığı altında; balıkçılıkta karbon ayak izinin azaltılması, stokların koruma-kullanma dengesi gözetilerek yönetilmesi, avcılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla balıkçı filolarının revize edilmesi ve modernize edilmesi, sucul biyoçeşitliliğin korunması hedefi doğrultusunda hayalet balıkçılığı engellemek amacıyla doğada kaybolabilen av araçlarının geliştirilmesi, istilacı türlerden ekonomik katkı sağlanması gibi maddelerin yanı sıra, balıkçılık ve su ürünleri sektörünün kamu yönetim yapısının güçlendirilmesi, su ürünleri kooperatiflerinin güçlendirilmesi kapsamında pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi, elektronik mezat yöntemlerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması ile ortak yönetime geçişin desteklenmesi bu alanda sunulan hedefler ve stratejiler arasında yer aldı.

Ayrıca iklim değişikliğine uyum başlığında yer alan; Tatlısu ve deniz koruma alanlarının doğa temelli çözümlerle güçlendirilmesi, aşırı avlanmayı önlemeye yönelik iyi uygulamaların geliştirilmesi, iklim dostu balıkçılık yöntemlerinin teşvik edilmesi ve balıkçılık koruma alanlarının oluşturulması stratejilerinin yanı sıra, mavi karbon yutaklarının korunması ve artırılması gibi önemli maddelere yer verildi.

Çalışma gruplarının alanları

Şura'ya ilişkin 16 başlıkta çalışma grubu oluşturuldu ve 5 başlıkta atölye çalışması gerçekleştirildi.

Çalışma gruplarının alanları şöyle:

"Bitkisel üretim", "destekler ve politikaların geleceği", "doğal yaşam döngüsü ve biyoçeşitlilik", "entegre ve sürdürülebilir ormancılık yönetimi", "gıda güvenliği, güvenliği ve israfı mücadele", "hayvansal üretim", "iklim değişikliğine uyum", "kırsal kalkınma, kırsalda yaşamın geleceği ve istihdam", "su ürünleri üretimi", "su yönetimi ve verimliliği", "tarıma dayalı sanayi, stok yönetimi ve lojistik", "tarımda dijitalleşme, veri tabanlı tarım ve teknolojik gelişim", "tarımsal pazarlama ve finansman", "tarımsal risk ve afet yönetimi", "tarımsal yapıda etkin dönüşüm" ile "uluslararası tarımsal gelişmelere uyum ve rekabet".

İstanbul Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği Kıbrıs'ta Eğitim Çalıştayı Düzenledi

SÜR-KOOP İstanbul Bölge Birliği, 18-19 Şubat 2025 tarihleri arasında; "Barınak Sorunları, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Anasözleşme Maddeleri Gereği Evrak Tanzimi, Mali Konular ve Etkin Yöneticilik, Liderlik başlıkları altında iki günlük bir eğitim çalıştayı gerçekleştirdi.

Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

18-19 Şubat 2025 tarihlerinde Kıbrıs'ta İstanbul Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği'ne yönelik gerçekleştirilen bu eğitim, kooperatif yöneticilerinin etkili yönetim becerilerini geliştirmek, stratejik karar alma süreçlerini iyileştirmek ve kooperatif içi iletişimi güçlendirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Toplamda 14 saat süren eğitime yaklaşık 60 kişi katılmış olup, katılımcılar arasında kooperatif başkanları, yönetim kurulu üyeleri ve bakanlık temsilcileri yer almıştır.

Eğitim İçeriği

Eğitim kapsamında şu başlıklar ele alınmıştır: 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Su Ürünleri Kooperatifleri Ana Sözleşmesini daha net bir şekilde anlamak, 1380 Sayılı Kanun gereği Balıkçı Barınakları yönetmeliği gereği Kooperatiflerin alması gerekli mali tedbirleri belgelemek, Kooperatiflerde Liderlik ve Yönetimi

1-Kooperatif yönetimde liderlik anlayışı Geleneksel yönetim ve kooperatif liderliği farkları Etkili yönetici becerileri

2- Stratejik Düşünme ve Karar Alma

- Kriz yönetimi ve risk analizi
- Uzun vadeli planlama teknikleri
- Stratejik hedef belirleme ve sürdürülebilirlik

3- Etkili İletişim ve Retorik

- Ethos, Pathos, Logos (ikna teknikleri) Topluluk önünde konuşma ve beden dili Geri bildirim verme ve alma süreçleri
- Eğitim sırasında yapılan interaktif uygulamalar sayesinde katılımcıların yöneticilik becerilerini pratik olarak geliştirmelerine fırsat tanınmıştır. Katılımcılar, yöneticilik ve stratejik karar alma konularında pratik örneklerin ve vaka çalışmalarının çok faydalı olduğunu belirtmiştir.
- Liderlik ve retorik bölümleri, kooperatif başkanlarının topluluk önünde daha etkili konuşmalar yapabilmeleri açısından oldukça verimli bulunmuştur.
- Stratejik planlama sürecine dair anlatılan tekniklerin, kooperatif yönetimlerinde karar alma mekanizmalarını güçlendireceği ifade edilmiştir. 🐟

Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar

Kooperatifler demokratik katılım, eşitlik ve dayanışma gibi evrensel değerlere dayalı işleyişleri ile iklim değişikliği, yoksulluk ve eşitsizlik gibi küresel çaptaki sorunlara karşı sürdürülebilir çözümler üretme potansiyeline sahip, özgün ekonomik aktörlerdir. Kooperatiflerin küresel boyuttaki önemine binaen, Birleşmiş Milletler tarafından sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda, 2025 yılı, 'kooperatifler Daha İyi bir Dünya Kurar' mottosu ile 'uluslar arası

Kooperatifler Yılı (UKY)' olarak ilan edilerek Dünya genelinde çeşitli etkinliklerle kutlanacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda 28 Ocak 2025 tarihinde TOBB konferans salonunda Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un katılımları ile 2025 Yılı Uluslararası Dünya Kooperatifçilik yılı toplantısı gerçekleştirildi. 🐟

Azerbaycan Tarım ve Orman Bakanlığı Yetkililerinin Ziyareti

Azerbaycan Tarım ve Orman Bakanlığı yetkililerinin ülkemize yapmış olduğu ziyarette, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü yetkililerinin katılımı ile Su Ürünleri Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Merkez Binasında 28.01.2025 tarihinde bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda Azerbaycan Bakanlığı yetkililerine Türkiye'deki Su Ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliğinin nasıl gerçekleştiği, kooperatif-

çilik sisteminin ülkemizde nasıl işlediği konusunda bilgiler verilerek fikir alışverişlerinde bulunuldu.

Toplantıya SÜR-KOOP Genel Müdürü Dr. Ercan Erdem, SÜR-KOOP Genel Koordinatörü Reyhan Alacayaka Yakışır, DEMBİR Genel Başkanı Nihat Işık, SÜYMERBİR Yönetim Kurulu üyesi Özerdem MALTAŞ, SÜYMERBİR Su Ürünleri Mühendisi Aslıhan Bektaş katılım sağladı.

SÜR-KOOP Müsilaj Tehlikesine Dikkat Çekiyor

Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri ve Bölge Birlik Yöneticilerimiz Marmara Denizi'nde son yıllarda sıklıkla yaşanmaya başlayan Müsilaj sorunu hakkında görüşmek üzere İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi'nde bilim insanlarıyla bir araya geldi.

Sür-Koop Merkez Birliği temsilcileri; İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Melek İŞİNİBİLİR OKYAR, Dekan Yardımcıları Prof. Dr. Saadet KARAKULAK, Prof. Dr. Nuray ERKAN ÖZDEN Balıkçılık ve Su Ürünleri İşleme Teknolojisi Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Özkan ÖZDEN ile bir araya geldiler.

Toplantıda kamuoyunda çeşitli mecralarda dile getirilen Marmara Denizi'nin avcılığa kapatılmasına yönelik iddialar konuşuldu. Konuya ilişkin olarak taraflar müsilajdan en çok balıkçılık sektörünün mağdur olduğu, avcılığın yasaklanması yerine müsilaj sorunun kaynağına inilerek bir an önce çözüme kavuşturulması gerektiği ve bu süreçte balıkçıların müsilajdan kaynaklanan kayıplarının telafi edilmesi gerektiği konusunda fikir birliğine vardı.

Görüşmede değerli akademisyenlerimiz ile müsilajın nedenleri ve sorunun çözümüne ilişkin karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Müsilajdan en çok küçük ölçekli balıkçıların etkilendiğini, denizde balık olmasına rağmen ağların müsilaj ile kaplanması nedeniyle balıkların ağlara yakalanmadığını, ağlara yapışan müsilaj nedeniyle ağların denizden kaldırılamayacak kadar ağırlaştığını ve ağların temizlenmesinde balıkçıların büyük zorluklar yaşadığını dile getiren Genel Başkanımız Ramazan ÖZKAYA; SÜR-KOOP olarak müsilaj sorunun çözümü için ellerinden gelen her türlü desteği sağlayacaklarını ifade etti. 🐟

SÜR-KOOP Merkez Birliği'nden Müsilaj Sorunu Hakkında Basın Açıklaması

Müsilaj, deniz yüzeyinde veya su kolonunda jelimsi, yoğun bir biyolojik tabaka oluşturan organik madde birikimidir. Müsilaj oluşumunun ana nedenleri olarak, kentsel ve endüstriyel atıkların denize boşaltılması, azot ve fosfor yükünün artması, denizdeki akıntıların iklim değişikliğine bağlı olarak zayıflaması ve su sirkülasyonunun bozulmasıdır. Müsilaj, suyun oksijen seviyesini azaltarak balıklar ve diğer deniz canlıları için yaşanmaz bir ortam yaratır.

Marmara Denizi'nde müsilaj oluşumunun 2025 yılında tekrar başlaması, balıkçılık açısından ciddi tehditler oluşturmaktadır. Müsilaj felaketinden, doğrudan ve ilk olarak etkilenen sektör balıkçılıktır. Marmara Denizi'nde avcılık faaliyetlerini durma noktasına getiren müsilaj felaketi nedeniyle, bazı balıkçılarımız çareyi avcılık yapmak amacıyla başka denizlere gitmekte bulmuş olsa da başta geleneksel yöntemlerle avcılık yapan küçük ölçekli balıkçılar olmak üzere Marmara Denizi'nde faaliyet gösteren filomuzun büyük çoğunluğu limanlardan dahi çıkamaz hale gelmiş, gelirlerini kaybetmiştir.

Balıkçılık mesleği; sanayileşme, kentleşme, yoğun nüfus artışı ve çevre kirliliği gibi birçok olumsuz faktöre rağmen yüzlerce yıldır balıkçılarımızın özverisiyle devam edebilmiştir. Kültürümüzle özdeşleşmiş olan kadim mesleğimizi sürdürerek halkımızın sağlıklı beslenmesini temin etmek amacıyla gıda arzını devam ettirmek ve mesleğimizi gelecek nesillere aktarabilmek için Marmara Denizi başta olmak üzere tüm denizlerimizdeki çevre kirliliği, deniz deşarjları ve döküm alanları gibi ekosistem dengesini bozan ve katleden faaliyetlerin engellenmesini için tüm girişimlerin başlatılmasını istiyoruz.

Balıkçılar olarak, hiçbir gelir elde edemediğimiz, işimizi kaybetme riskiyle karşı karşıya kaldığımız ve hayatlarımızı idame ettirmek-

te zorlandığımız bu olağanüstü süreçte devletimizden;

- Gelir kaybımız göz önüne alınarak nakdi destekleme programlarının başlatılması,
- Müsilaj tarafından zarar gören ağlarımızın ve balıkçı gemilerimizin tamir ve bakımlarını yapabilmemiz için ağ, boya v.b malzeme desteği sağlanması,

- Zor bir dönemden geçen balıkçılarımızın kredi borçlarının ertelenmesini, vergi, prim gibi kamuya ödenecek borçların silinmesini veya ertelenmesini,
- Balıkçılarımızın hazine destekli tarımsal kredilere daha kolay ulaşmasının sağlanması ve müsilaj felaketinden etkilenen balıkçılarıma 2 yıl ödemesiz kredi imkanı sağlanması
- Müsilaj başta olmak üzere, balıkçıları doğrudan etkileyen doğal afetlere karşı korumasız kalan sektörümüzün, tarım sigortaları havuzuna (TARSİM) dahil edilmesini ve diğer tarımsal faaliyetlerde olduğu gibi devlet destekli tarım sigortalarından yararlandırılmasını,
- Marmara Denizi'nde ki kirliliğin oluşumunda sorumluluğu olan kurum, kuruluş, sektör ve firmaların tespit edilerek, yaratmış oldukları müsilaj felaketi nedeniyle oluşan balıkçılarımızın av kayıplarını tazmin etmelerinin sağlanmasını,
- talep ediyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 🐟

Mete BULUT

Ortak birliklerimizden Kocaeli Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği Denetleme Kurulu Başkanı sayın Mete BULUT yıllarca görev yaptığı Denetleme Kurulu Başkanlığı görevinden yeni arkadaşlarımıza yol göstermek için aktif görev bırakmıştır. Kendisi Su Ürünleri Kooperatiflerinin gelişmesi, haklarının korunması, Denetleme faaliyetlerinin sağlanması ve daha nice bize kattığı değerlerin dürüstlüğü timsali olmuştur. Her zaman onursal başkan olarak bizlere öğretici olarak yol gösterecektir.

Avrupa Yılan Balığı Veri Toplama Çalışması Eğitim Toplantısı Gerçekleştirildi

Avrupa yılan balığı ekonomik ve ekolojik değeri yüksek bir türdür. Metamorfoz geçiren tek bir üreme stoku bulunan ve nesli tehlike altında olduğu için CITES Ek-II listesinde yer alan bir türdür.

Bu türün paylaşılan stok olması nedeniyle stoklarının sürdürülebilir yönetimi türe özgü ve uluslararası kriterlere uygun bir şekilde toplanacak verileri zorunlu kılmaktadır. Her yıl GFCM ve ICES (WGEEEL) tarafından ülkemizden yılan balığı hakkında birtakım veriler talep edilmektedir. Bu verilerin bilimsel ve ortak bir metodoloji ile toplanması stokların sürdürülebilir yönetimi açısından önemlidir.

Bu kapsamda; 21-22 Nisan 2025 tarihlerinde Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü (Demre Kampüsü)'nde yapılan eğitim toplantısına Merkez Birliğimizden Dr. Ercan ERDEM katılmaya sağlamıştır. Toplantıya Çanakkale Üniversitesi öğretim üyeleri Prof. Dr. Şükran YALÇIN ÖZDİLEK ve Doç. Dr. Burcu MESTAV eğitimci olarak katılım sağlamıştır. Hocalarımız; Akdeniz, Ege ve Marmara Denizi kıyısında yer alan illerde görev yapan Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü personellerine yılan balıkları hakkında genel ve biyolojik bilgiler, türle ilgili ulusal mevzuat, Türkiye'de yılan balığı yetiştiriciliğinde yaşanan gelişmeler, yılan balığı stoklarının durumu ve stokların izlenmesi için hangi verilerin nasıl toplanacağına dair bilgiler verilmiştir. Toplantıda sonucunda Avrupa yılan balığının stok yönetimi ile ilgili olarak aşağıdaki ihtiyaçlar belirlenmiştir.

- Yılan balığı avcılığı yapılan alanlarda stok tespiti yapmak suretiyle kooperatifler tarafından kiralama işlemlerinin yapılması ve avcılık verilerinin toplanabilir hale getirilmesi gerekmektedir.
- Kiralanan dalyanlarda stok durumunun tespit edilmesinde alanın küçük bölgelere ayrılması ve bu bölgelerde dalyanda ticari yılan balığı avcılığında kullanılan av aracı kullanılarak stok tespitinin yapılması gerekmektedir.
- Stokların izlenmesi için stok göstergeleri-

ni tespit etmek üzere biyolojik, çevresel ve avcılığa ait verilerin standart yöntemler kullanılmak suretiyle habitat bazlı toplanması gerekmektedir.

- Stokların izlenmesi için kolay uygulanabilir, yapay zeka ve makine öğrenmesinden yararlanılarak pratik tür izleme uygulamalarının geliştirilmesi gerekmektedir.
- Stokların izlenmesi için bir veri toplama ve analiz sisteminin kurulması ve bu sistemin çalışması için gerekli alt yapının sağlanması gerekmektedir.
- Yılan balığı habitatlarının iyileştirilmesi için lagün yönetimi ile ilgili tüm çalışma gruplarında yılan balığı uzmanlarının yer alması gerekmektedir.

- Akarsu üzerindeki balık göçünü engelleyen yapılar ile ilgili 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunun 22. Maddesi'nde gerekli hükümler bulunmasına rağmen yılan balığının yaşadığı akarsu habitatları üzerinde göç engellerinin olup olmadığı, barajlarda balık geçitlerin olup olmadığı, varsa bu geçitlerin çalışıp çalışmadığına dair veri bulunmamaktadır. Bu nedenle bu bilgilerin bir an önce toplanması gerekmektedir.

- Yılan balıkları denize açılan tüm akarsu ve sulama kanallarında bulunabilmektedir. Her yıl Ocak-Nisan ayları arasında akarsu ağzlarından iç sulara cam yılan balığı göçleri olmaktadır. Cam yılan balığının uluslararası 1 kg bedeli 2.000-5.000 dolardır. 1 kg cam yılan balığı içinde yaklaşık 2.000-3.000 adet balık

bulunmaktadır. Taşkın kontrolü amacıyla her yıl akarsuların aşağı kısımlarında, sulama kanallarında kepçeler ile temizlik yapılmaktadır. Bu işlemi yapan kişilerle görüşmelerde zaman zaman kepçelere yılan balıklarının denk geldiği bilgisi paylaşılmıştır. Bu durumda her yıl bu işlemler ile tonlarca yılan balığı telef olmaktadır. Taşkın temizleme işlemi yapılmadan önce il/ilçedeki ilgili birimler tarafından saha çalışmasının yapılarak varsa yılan balıklarının uygun ortamlara nakledilmesi işleminin yapılması gerekmektedir.

- Çeşitli havzalarda kurak sezon boyunca sulama ve inşaat gibi çeşitli sebeplerle zaman zaman akarsu veya sulama kanallarındaki akış aniden kesilmektedir. Bu durumda çok sayıda yılan balığı telef olmaktadır. Akarsularda yılan balığı habitatlarında yıl boyunca akışın sağlanması, kesilmesi durumunda önceden il/ilçedeki ilgili birimlerin saha çalışmaları ile varsa yılan balıklarını uygun ortamlara nakletmeleri gerekmektedir.

- Yılan balıklarının sürdürülebilir yönetimi için avcılığa dair düzenlemeler yanında habitatlarında korunmaları için Devlet Su İşleri, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma Milli Parklar gibi diğer kurumlarla iş birliği ve koordineli çalışmaların yapılması gerekmektedir. İlgili kurumlardaki karar verici üst yöneticilerin yılan balıkları konusunda bilgilendirilmesi ve ortak eylem planlarının yapılması için toplantılar düzenlenmesi gerekmektedir.

Avrupa yılan balığının sürdürülebilir balıkçılığı için yukarıda listelenen bu gerekliliklere ait bir zaman çizelgesinin belirlenerek, her bir faaliyetin göstergelerinin ve beklenen hedeflerinin ortaya konarak **Yılan Balığı Sürdürülebilir Balıkçılık Yönetimi Eylem Planı**'nın hazırlanması bu kıymetli türün stoklarının yönetimine katkı sağlayacaktır. 🐟

2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı Kısa Film Yarışması Duyurusu

Kooperatiflerin önemine, ekonomik, sosyal ve çevresel hayattaki etkilerine, kooperatifçiliğin köklü tarihine, toplumumuzdaki dayanışma kültürüne ve kooperatiflerin ülke kalkınmasındaki rolüne dikkat çekmek için yarışmanın konusu "Kooperatifçilik" olarak belirlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin gözünden topluma kooperatifçiliği anlatmak, gençler arasında kooperatifçiliğin bilinirliğini artırmak, farklı bakış açıları ve anlatım yolları ile kooperatif temasını ele almak, kooperatif bilinci oluşturmak, toplumsal dayanışmayı teşvik etmek, genç yönetmenlerin sanatsal çalışmalarını desteklemek, değerlendirmek ve onları kalıcı eserler bırakmaya özendirmek amacıyla "Kooperatifçilik" konusunda üniversite öğrencileri arasında Bakanlığımızca kısa film yarışması düzenlenmektedir.

Yarışma Jürisi:

Taha Enes ŞENER-Ticaret Bakanlığı Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürü
Birol GÜVEN-Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürü
Engin Altan DÜZYATAN-Oyuncu
Hakan KIRVAÇ "Kette" Yönetmen
Dr. Mustafa ALGÜL-İstanbul Rumeli Üniversitesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğretim Üyesi

Uluslararası Kooperatifler Yılı

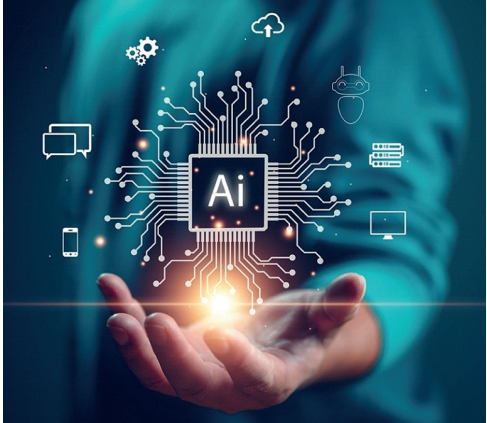

"Kooperatifler daha iyi bir dünya kurar"

Balık Avcılığında Yapay Zeka Uygulamaları

Balıkçılık çok eski zamanlardan beri insanlık için ekonomik, sosyal ve kültürel bir faaliyet olmakla birlikte gıda ve geçim kaynağını oluşturmaktadır. Balıkçılık, tüm dünyada 60 milyondan fazla kişiyi istihdam eden, gıda güvenliği ve temel beslenme sağlayan 160 milyar dolarlık bir sektördür (FAO 2024).

Öte yandan pek çok kültürde bereketi temsil eden su ürünleri kaynaklarının, artmakta olan dünya nüfusunun ihtiyacının karşılanması amacıyla teknolojik gelişmelere paralel olarak balıkçılık sektörünün bir endüstri haline gelmesiyle aşırı ve yanlış avlanması neslinin devamı için önemli bir tehlike oluşturmaktadır. Aynı zamanda çevre kirliliği, kıyılardaki yoğun yapılaşma ve iklim değişikliği gibi sebepler de sucul kaynaklar üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Bu noktada, su ürünleri nesillerinin ve çeşitliliğin sağlanması ve sucul kaynakların doğru bir şekilde yönetilmesi için sürdürülebilir balıkçılık kavramı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda balıkların nerede yakalandığı, hangi türlerin ve hangi boyda balıkların tutulduğu veya iskarta olarak atıldığı ve denizlerdeki diğer canlılarla etkileşimleri, uzun vadede balıkçılık ve sürdürülebilirliği için çalışan yöneticiler ve bilim insanlarının yanı sıra su ürünleri izlenebilirlik standartlarını karşılamak isteyen işletmeler için kritik verilerdir. Teknolojideki gelişmeler her gün hayatımıza farklı bir şekilde giriyor, yaşam standartlarımızı değiştiriyor. Yapay zekâ, derin öğrenme, robotlar, kuantum bilgisayar ve üç boyutlu yazıcılar çok hızlı bir şekilde hayatımıza girdi. Yapay zeka terimi, insan zekasını gerektiren görevleri yerine getirebilen sistemler oluşturmaya odaklanan bir bilgisayar bilimi veya kavramı olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan zekasını gerektiren bu görevler, verileri işlemek, kalıpları belirlemek ve açık/net insan talimatı olmadan belirli hedeflere ulaşmak için tasarlanmış algoritmalar ve modeller aracılığıyla gerçekleştirilir. Hem makine öğrenimi hem de bilgisayar görüntüleri, yapay zekanın genel olarak tanımını ifade eder. (Beltzung ve ark. 2023, Rubbens ve ark. 2023).

Yapay zeka, hayatımızın hemen hemen her alanında olduğu gibi balık avcılığı anlayışımızı ve balıkçılık yönetimini de önemli ölçüde değiştirme, geliştirme potansiyeline sahiptir. 4,9 milyon balıkçı teknesi (FAO 2024) ve 360 milyon km² okyanus alanında - ve bunların üçte ikisi kıyıdan 370 km'den fazla ve karasuları dışında - balık sürülerinin takibi, faaliyetlerinin izlenmesi, çok önemli bir alanın taranmasını ve gözlenmesini gerektirmektedir. Ancak, aşırı avlanma, stok tükenmesi ve ekosistem zararları gibi sorunlar, sürdürülebilir balıkçılığın önemini arttırırken, son yıllarda yapay zeka (YZ) teknolojileri, balık avcılığını optimize etmek ve ekosistem dostu uygulamalar geliştirmek için de kullanılmaktadır. Tekneler, motor gücü donanım ve yazılımlardaki gelişme ve yenilikler de dahil olmak üzere son on yıldaki teknolojik gelişmeler, daha önce çok pahalı veya elde edilmesi imkansız olan balıkçılık verilerinin toplanmasını ve analiz edilmesini artık mümkün kılmaktadır (Brett ve ark. 2020, Malde ve ark. 2020, Şubat 2020). Bu verilerin hacmi ve karmaşıklığı nedeniyle, yapay zeka (YZ), bu yeni veri akışlarının işlenmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Örneğin, YZ, balıkçı teknesi hareketlerinin daha net bir değerlendirmesini sağlamak için GPS den, uydu görüntülerinden ve gemi transponderlerinden gelen verileri birleştirebilir (Paolo ve ark. 2024)

Dünyadaki balıkçılığın %80'i, veri açısından fakir veya değerlendirilmemiş balık popülasyonlarını hedef alırken (Costello ve ark. 2012), YZ, izleme ve yönetime yeni bilgiler getirerek dönüştürücü bir etkiye sahip olabilir.

Teknolojik yenilik bağlamında genelde göz ardı edilen su ürünleri sektörü, bu defa iskalamak niyetinde değil ve Yapay Zeka (YZ) tarafından yönlendirilen sessiz bir dönüşümden geçmektedir. Sürdürülebilirliği ve kaynak yönetimini iyileştirmekten avcılık operasyonlarını optimize etmeye kadar, YZ balıkların okyanuslarda çalışma şeklini yeniden ele alıyor. Burada su ürünleri sektörüne ilişkin YZ'nin kullanıldığı bazı uygulamalar sıralanmaya çalışılmıştır;

- Balık stoklarının tahmini ve takibinde YZ algoritmaları, uzaktan algılama ve sensör verileri kullanarak balık popülasyonlarını tahmin etmede oldukça etkili bir şekilde kullanılmaktadır. Denizlere yerleştirilen IoT (Nesnelerin interneti) cihazları ve uydu görüntüleme sistemleri, balık yoğunluklarının analiz edilmesini sağlamaktadır. Özellikle makine öğrenmesi algoritmaları, su sıcaklığı, oksijen düzeyi ve avlanma verilerini analiz ederek balık stoklarının gelecekteki dağılımını tahmin edebilmektedir.
- Otomatik balık tanıma ve sayma sistemleri de derin öğrenme tabanlı görüntü işleme sistemleri, avlanan balıkları otomatik olarak tanıyıp ve sayabilmektedir. Bu sistemler, kamera destekli gözleme cihazları ile entegre edilerek yasal avcılığı izlemeye yardımcı olmaktadır. Bu sayede, avlanan balık türlerinin yasa dışı avlanması önenebilir.
- Akıllı balık ağıları ve tuzakları ile YZ destekli akıllı balık ağıları, belirli türleri yakalamak ve istenmeyen türleri serbest bırakmak için geliştirilmiştir. Böylelikle sensörler ve bilgisayarlı görüntüleme ile balık türlerini ayırt edip ve yan ürün (bycatch) ya da iskarta avcılığını azaltmaktadır.
- Otonom balıkçılık dronları ve robotları ile denizlerde otonom su altı ve yüzey robotları, balık sürülerini izlenip ve avcılık süreci optimize edilmektedir. Bu robotlar, GPS ve sonar teknolojileriyle donatılarak balıkların hareketlerini takip ederek, balıkçılara en uygun avlanma noktalarını önermektedir.
- Sürdürülebilir balıkçılık politikalarının geliştirilmesinde YZ destekli karar destek sistemleri, balık avcılığı politikalarının da geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu sistemler, önceki yıllara ait avlanma verilerini analiz ederek, balık popülasyonlarının sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi için optimal avlanma kotalarını belirleyebileceğini göstermiştir.

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ATAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Ulusal ve uluslararası literatürde özellikle ton balığı izleme ile ilgili örneklerle rastlamaktayız. Carlos Groba (2024), *"Machine Learning and Artificial Intelligence with Industrial Applications From Big Data to Small Data"* adlı kitabın bölümünde Yapay Zeka (YZ), ton balığı avcılığı sektörünün denizdeki günlük operasyonlarını iyileştirmesine yardımcı olmak için kullanıldığını, FAD'ler (Balık Toplama Cihazları) ile balık tutan ton balığı avcılığı gemileri, diğer sektörlerde daha önce hiç görülmemiş dinamik bir senaryoda bir optimizasyon sorunuyla karşı karşıya olduğunu bildirmiştir. YZ uygulamalarının sonuçları, avcılık sektörü için olduğu kadar dünyamız için de ne kadar yararlı olduğunu, atmosfere emisyonları büyük ölçüde azalttığını ve ton balığı avcılığı sektörünün daha sürdürülebilir olmasına yardımcı olduğunu göstermektedir.

Sagun ve Saygı 2024. *"Yapay Zeka Uygulamalarının Mavi Yüzgeçli Orkinos (Thunnus thynnus (Linnaeus, 1758))'un Avcılığı ve Yetiştiriciliği'nin Rolü"* adlı makalelerinde yapay zekanın balık yetiştiriciliğinde balık büyümesi ve sağlığının anlaşılmasını ve yönetimini önemli ölçüde artıracak gerçek zamanlı izleme, veri analitiği, tahmine dayalı modelleme ve karar destek sistemleri için fırsatlar sunduğunu belirtmişlerdir. Yapay zekanın son yıllarda orkinos avcılığı ve orkinos et kalitesinin belirlenmesinde de kullanılmaya başlandığı ve Orkinos'un kalitesini değerlendiren bir YZ sistemi olan TUNA SCOPE, Cermaq ve Umitron Corporation gibi şirketlerin balık sağlığını ve refahını iyileştirmek için kullandıklarını belirtmişlerdir.

Sonuçta su ürünlerinde Yapay Zeka kullanımının avantajları; **Sürdürülebilirlik**, Aşırı avlanmanın önüne geçerek ekosistem dengesini korumak için; **Verimlilik**, Balıklar için zaman ve maliyet tasarrufu sağlamak amacıyla; **Doğruluk**, Balık stok tahminleri ve avcılık optimizasyonu konusunda hassas analizler yapabilmek için; **Ekosistem Koruma**, Iskarta ve yan ürün avcılığını azaltarak biyoçeşitliliği korumak ve **Denetim Kolaylığı**, Kaçak avlanmanın tespiti için etkin bir rol oynamaktadır.

Balık avcılığında yapay zeka kullanımı, sürdürülebilirlik ve verimlilik açısından önemli avantajlar sunmaktadır. Stok tahmini, otomatik

balık tanıma, akıllı tuzaklar ve otonom balıkçılık sistemleri gibi teknolojiler, balık avcılığı uygulamalarını daha etkili hale getirmektedir. Ancak, bu teknolojilerin yaygınlaşması için daha fazla araştırma ve yatırıma ihtiyaç duyulmaktadır. Gelecekte, yapay zeka destekli balıkçılık sistemlerinin daha yaygın hale gelmesiyle hem ekonomik kazancın artması hem de ekosistemlerin korunması sağlanabilecektir.

Yapay zekanın, balıkçılık endüstrisinde sürdürülebilir uygulamaların geliştirilmesi için büyük bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Ancak, bu teknolojilerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için bazı zorlukların aşılması gerekmektedir. Örneğin veri toplama ve paylaşımında, Yapay zeka modellerinin doğru çalışabilmesi için büyük miktarda veriye ihtiyaç vardır. Bu verilerin toplanması ve paylaşılması, uluslararası iş birliği ve standartlar gerektirmektedir. Maliyet ve altyapı; Yapay zeka teknolojilerinin uygulanması, özellikle küçük ölçekli balıkçılar için maliyetli olabilir. Bu nedenle, hükümetler ve uluslararası kuruluşlar tarafından finansal destek sağlanması önemlidir. Eğitim ve farkındalık; Balıkçıların Yapay zeka teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilmeleri için eğitim programları düzenlenmelidir. Ayrıca, bu teknolojilerin faydaları konusunda farkındalık oluşturulması gerekmektedir. Öte yandan tüm bu süreçlerin merkezinde ise insan unsuru yani çalışan balıkçılar bulunmaktadır. Balıkçıların dijital beceri seviyelerinin en önemli göstergesi ise kullanabildikleri dijital araçlardır. Bu nedenle kişisel gelişimler ön planda tutularak bilgi ve beceriler sürekli güncellenmeli ve böylece kendi sorumluluğunu öncelikle kendisi sahiplenmelidir. Bununla birlikte yeni ve farklı çalışma modelleri ile kariyer imkanlarına kendini hazırlaması ve bunlara açık olması mesleki gelişimi açısından önem taşımaktadır. Balıkçıların, teknoloji okuryazarlığı ile iletişim, içerik oluşturma, güvenlik ve problem çözme becerilerinden her birinde minimum bir tane dijital beceri sahibi olması anlamına gelen *"asgari düzeyde temel dijital becerilere sahip"* olması kendisine daha iyi bir vizyon katacaktır.

Kaynakça

- Akbaş, M. & Altunışık, R. 2024. Yönetim Bilimleri Dergisi/Journal of Administrative Sciences Cilt/Volume: 23, Sayı/No: 55, ss./pp.: 82-113.
- FAO. (2020). The State of World Fisheries and Aquaculture 2020. Rome.
- Global Fishing Watch. (2023). Monitoring Global Fishing Activity with AI.
- Kate W., Benjamin W. (2024) Advancing artificial intelligence in fisheries requires novel cross-sector collaborations ICES Journal of Marine Science, Volume 81, Issue 10, December 2024, Pages 1912-1919,
- Nguyen, T. T., & Le, H. (2021). Artificial Intelligence in Fisheries: A Review. Marine Policy, 123, 104299.
- Silva, C., & Ferreira, B. (2022). AI Applications in Sustainable Fisheries Management. Frontiers in Marine Science, 9, 789.
- The State of World Fisheries and Aquaculture 2024. Rome, Italy: FAO, 264pp.
- WWF. (2021). How AI is Helping to Combat Illegal Fishing. World Wildlife Fund.

Homa Dalyanı: İzmir Körfezi'nin Son Nefesi ve Geleceği İçin Birlikte Hareket Etme Zamanı

İzmir'in kıyı lagünleri (dalyanları) tehdit altında. Son doğal dalyan olan Homa Dalyanı'nın geleceği, doğru yönetim modelleriyle güvence altına alınabilir. Peki, neden tehdit altında ve neler yapılabilir? Gelin başlıklar altında, beraber inceleyelim.

Dalyanlar, deniz ve kara arasında yer alan, sucul canlıların, beslenme ve barınma alanı olarak hizmet gören lagün sistemleridir. Balıkların doğal göç yollarına kurulan özel tuzaklarla avcılık yapılan, çok eskiye dayanan geleneksel balıkçılık sahalarıdır. Biliyorsunuz ki asırlardır süregelen geleneksel balıkçılık, sürdürülebilir balıkçılık için büyük önem taşımaktadır.

İzmir'deki Dalyanlar ve Durumları

İzmir Körfezi çevresinde tarihi olarak Dalyan Gölü (Bakırçay), Zeytinadağ Dalyanı, Homa Dalyanı ve Küçük Kırdeniz, Rauf Paşa Dalyanı, Çakal Burnu Dalyanı, Gebekilise Dalyanı gibi birçok dalyan faaliyet göstermekteydi. Ancak günümüzde yalnızca Homa Dalyanı çalışır durumdadır. Diğerleri başta iklimsel etkiler nedeniyle kıyı kordonlarının tahrip olmasının yanı sıra, kentleşme, kirlilik, hatalı işletim ya da ilgisizlik gibi insan kaynaklı nedenlerle ya tamamen yok olmuş ya da kullanılamaz hale gelmiştir.

Homa Dalyanı Nerededir ve İzmir için Neden Önemlidir?

Homa Dalyanı, İzmir Körfezi, Gediz Deltası yakınında yer alan, İzmir'in son çalışır durumda olan dalyanıdır. T.C. Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün 19 Şubat 1986, Mille 4/4 Şb. Md. 3363-189-6119 sayılı yazısı ile Homa Dalyanı Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'ne eğitim, araştırma ve uygulama amaçlı olarak tahsis edilmiştir.

Türkiye'de sadece iki dalyan (Homa-Su Ürünleri Fakültesi-Ege Üniversitesi ve Beymelek-Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü-Tarım ve Orman Bakanlığı) kamu kurumlarına tahsis edilmiştir. Bu tahsis nedeni ile bu iki dalyanın Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan kooperatif, kooperatif birliği ve köy birliklerine kiralanması söz konusu değildir. Ancak bu iki dalyanın yönetimi, kooperatifler ya da balıkçılar ile karşılıklı anlaşma maddeleri içeren protokol çerçevesinde balıkçılık yapılmasına olanak sağlayabilir. Üniversite, Homa Dalyanı'nda yerel balıkçılardan oluşan Su Ürünleri Kooperatifi ve Birlik ile geçmişte her yıl karşılıklı yapılan protokol çerçevesinde uzun yıllar birlikte çalışmıştır.

Burası sadece balıkçılık değil, aynı zamanda bilimsel çalışmalar, biyoçeşitlilik araştırmaları ve ekolojik izleme faaliyetleri için eşsiz bir alandır. Lagün ekosistemi hâlâ canlıdır, ancak ciddi anlamda ıslah ve doğru yönetime ihtiyaç duymaktadır. Günümüze kadar birçok, yüksek lisans ve doktora tezinin, sayısız bilimsel projenin yürütüldüğü Homa Dalyanı üzerine çok sayıda makale ve kitap bölümü yayınlanmıştır.

Ezgi AKKAYA
S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri
Kooperatifleri Birliği
Su Ürünleri Mühendisi

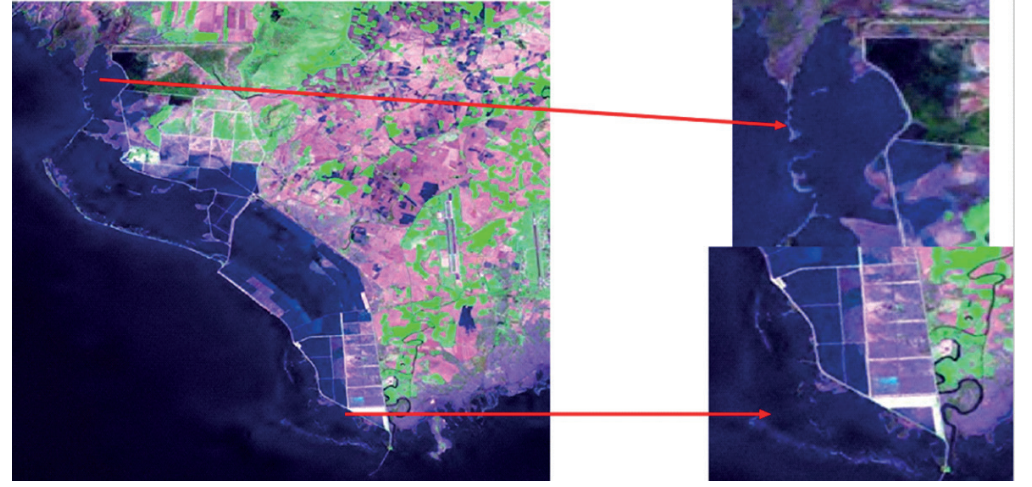
denetim ve koruma sağlanamaması, Ekosisteme zarar veren uygulamaların engellenememesi gibi nedenlerle işleyiş sürdürülebilir olamamıştır.

Böylesi bir protokol yapılırken dalyanın bulunduğu bölgedeki daha yetkin ve ilgili Su Ürünleri Kooperatifleri ya da S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliğinin dikkate alınmamasını anlayabilmiş değiliz. Bu tür bir anlayışın devamı; ne bilimselliğe, ne adalete, ne de sürdürülebilirliğe hizmet edebilir...

KIRDENİZ (HOMA) ve ÇILAZMAK DALYANLARININ ESKİ VE YENİ DURUMU

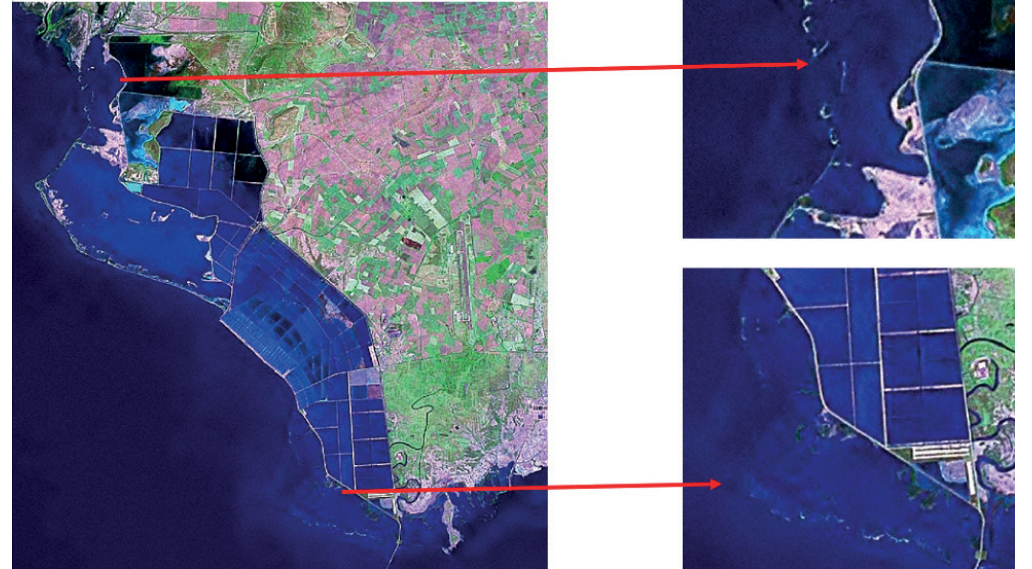
Geçmişte; Kontrollü su akışı ve set sistemleri ile verimli balık üretimi, tuzluluk dengesi, kanal yapıları ve sirkülasyon uygun, balık giriş-çıkış sistemleri işlevseldi.

Landsat Uydu Görüntüsü (Dalyanların 1987 Yılındaki Durumu)

Günümüzde; Setlerde kaybolma, sızıntı ve yapısal bozulmalar oluşmuş, tuzluluk dengesi bozulmuş, çamurlaşma artmış, balık girişleri kontrolsüz, stok takibi yetersiz, biyolojik çeşitlilikte azalma meydana gelmiştir.

Landsat Uydu Görüntüsü (Dalyanların 2000 Yılındaki Durumu)

Dalyanda Balık Popülasyonunu değerlendirdiğimizde;

- Kefal türleri hâlâ baskın ancak geçmişe göre %80'den fazla düşüş yaşanmış.
- Lidaki (çipura) sayıları özellikle "furya dönemi" dışında azalmış.
- Yılan balığı gibi türlerde dramatik düşüş var.
- Balıklar genellikle kuzuluk yerine uzatma ağları ile avlanmakta.

Homa Dalyanı'nın Sorunları ve Çözüm Önerileri

"Homa Lagünü'ne eskiden 9 boğazdan su ve balık girişi olurken, bu sayı son zamanlarda 5'e inmiştir. Dalyana balık girişini sağlayan mevcut boğazlarda sığlaşma sorunu yaşanmaktadır. Dalyanın denizle ilişkisini sağlayan boğazlarda mutlaka düzenli olarak derinleştirme çalışmaları yapılmalıdır.

İzmir Körfezi Dalyanları

Dalyanın İşletim Protokolü Kimle Yapılmıştır ve Neler Yanlış Gitmiştir?

Geçmiş yıllarda Homa Dalyanı'nın balıkçılık faaliyetleri, Ege Üniversitesi ile S.S. Aliğa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi arasında yapılan yıllık protokollerle yürütülmüştür. Ancak; Kooperatifin balıkçılık alanında uzmanlaşmamış olması, Dalyan yönetimi konusunda deneyim eksikliği, yeterli

Aksi takdirde bu boğazlardan bir fayda sağlanması mümkün görülmemektedir. Sirkülasyon kanalları açılırken kuzuluk girişi dışında sadece 2 ya da 3 boğaz kalacağından bu tür çalışmaların zaman zaman yapılmasına ihtiyaç duyulacaktır.” (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 122)

“Homa Dalyanı’nın yaşadığı en önemli sorunlarından bir diğeri dalyana tatlı su girişi ile nütrient girdisinin sağlanamamasıdır. Dalyanın Kuzey kesimindeki alan da tuz tavalının varlığı, buradan yağmur suları ile gelen drenaj sularının dalyana girişini engellemektedir. Lagüne Gediz Ovası’ndaki sulama kanalından gelen çok az miktardaki su ile Kuş Cenneti’nin tatlı su tavaşından (soldaki en üst tava) gelen su çok yetersizdir. Aşağıdaki resimlerde yurtdışındaki dalyanlarda, kontrollü tatlı su verilmesi ve yer altı suları ile tatlı su girdisinin sağlanmasına yönelik faaliyetler yer almaktadır. Yörede yağış miktarının zaman içinde düşmesi, dalyanın tatlı su ihtiyacını iyice arttırmıştır. Bunun yanı sıra lagünde yüksek tuzluluk değerlerinin yaşandığı yıllarda, lagünün doğu tarafından, bitişikteki Tekel Tuz İşletmesine lagün suyu pompalanmaya başlanmış bu sayede denizden taze su girişi ile lagün içindeki tuzluluk normal deniz suyu tuzluluğu düzeyine düşürülmeye çalışılmıştır. Lagüne eskisi gibi tatlı su girişiyle, üretim miktarı ve tür çeşitliliğinin artması buna bağlı olarak geleneksel avcılık yöntemleri ile daha fazla sayıda yöre balıkçısının gelir elde etmesi beklenmektedir. Bu sayede balıkçıların, dalyanın ve biyoçeşitliliğin korunmasında daha etkin rol oynaması, ortak yönetim anlayışıyla sürdürülebilir dalyan yönetimi tesis edilebilmesi mümkündür.” (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 122-123)

Homa Dalyanı Paydaş Toplantısı

“Homa lagünü ekolojik ve ekonomik açıdan büyük önem taşıyan bir sulak alandır. Son derece zengin biyolojik çeşitliliğe sahip lagün sahası İzmir iç körfezinden ve Gediz nehrinden gelen kirlilik yükleriyle çevresindeki tarımsal faaliyetler sonucu oluşan gübre ve zirai mücadele ilaçlarından etkilenmektedir (Yaramaz ve Alpaz, 1988). Suların ısınması ile oluşan ötrofikasyon ve buharlaşma sonucu tuzlulukta aşırı yüksek değerler, lagünde yaşayan canlılar için birer tehdittir.” (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 125)

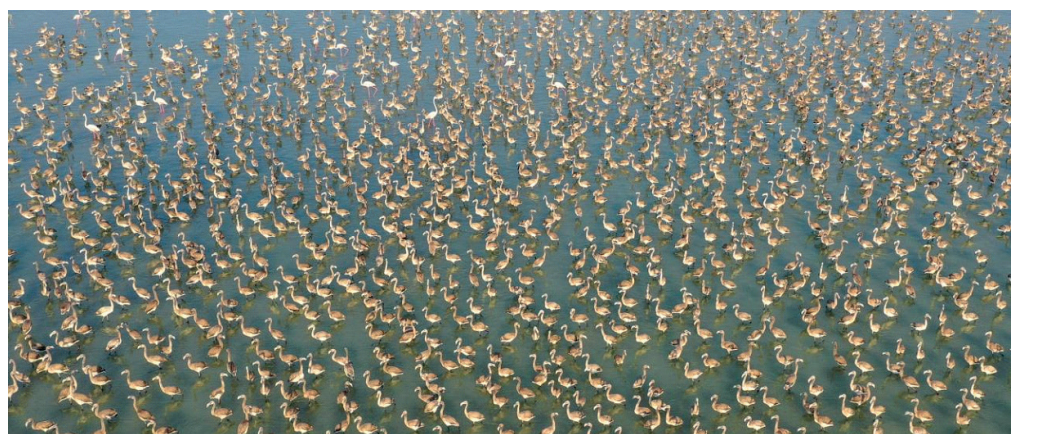
Homa Dalyanı Halil Fidan, Anadolu İmages

“Homa Lagünü’nde Cynophyceae’lerden (mavi yeşil algler) *Lyngbya majuscula* ve *Lyngbya confervoides* özellikle bahar aylarında aşırı çoğalmakta, rüzgarlı havalarda balıkçıların ağlarına zemin malzemesi (mil) ile birlikte sarılarak, bu ağları kullanılmayacak duruma getirmektedir. Lagünde hava koşullarına dikkat edilerek fanyalı uzatma ağları bırakılmakta veya toplanmaktadır. Bu alglerin iplikli yapıları gençken koyu yeşil ve ince, yaşlı olanlarında ise kahverengi-yeşil ya da kirlili sarı renktedir.” (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 125)

Dalyan kuzuluğunda biriken mavi yeşil algler (*Lyngbya majuscula* ve *Lyngbya confervoides* tür tayini Prof. Dr. Berrin Dural).

“Lagün sahasında bir başka sorun ise yasadışı balık ve yaban hayvanları (kuş) avcılığı gelmektedir. Yasadışı kuş avcılığı özellikle Kırdeniz Dalyanı (Küçük Dalyan) bölgesinde yoğunlaşmakla birlikte, Homa dalyanı kuzeybatısında da görülmektedir. Avcılar bu bölgelere deniz yoluyla kayıklarla gelip gece ve sabah çok erken saatlerde avlanmakta ve gün doğduktan kısa süre sonra uzaklaşmaktadır. Bölgede deniz seviyesinin çok sığ olması, karadan ulaşılabilir olmaması nedeniyle denetim ve kontroller yapılamamaktadır (Onmuş ve diğ., 2009; Onmuş ve Sıkı, 2013). Dalyan kapılarının kapalı olduğu dönemlerde lagün içine bazı geceler uzatma ağları bırakıldığı dalyan çalışanları tarafından tespit edilmiştir. Bırakılan bu ağlar dalyan görevlileri tarafından toplanıp imha edilmektedir.” (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 126)

Su Kuşları, Halil Fidan, Anadolu İmages

Dalyan sahasına kontrollü tatlı su girdisinin sağlanması (Ciccotti, 2011).

Dalyan sahasına yer altı suları ile tatlı su girdisinin sağlanması (Ciccotti, 2011).

Yüksek tuzlulukta Homa Lagün suyunun tuzla işletme kanalına verilmesi.

“Mart 2013’te Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesinde Homa Dalyanı’nda sorumlu ve sürdürülebilir balıkçılık için; “Homa Dalyan balıkçılığının geliştirilmesi ve entegrasyonu” adı altında bir paydaş toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya, Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi, Ege Üniversitesi Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İzmir İl Müdürlüğü Koruma Kontrol Şubesi, Doğa Koruma ve Milli Parklar İzmir Şube Müdürlüğü, S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifler Birliği, S.S. Tuzçullu ve Çevre Sahil Köyleri Su Ürünleri Kooperatifi ve S.S. Sasalı Su Ürünleri Kooperatifi’nden yönetici ve temsilciler katılmıştır. Toplantıda Homa Dalyanı’nın sürdürülebilirliği için yapılması gerekenler konuşulmuş ve tartışılmıştır.” (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 124)

"Gediz Deltası içinde yer alan Homa Lagünü için yakın gelecekte en büyük tehdit, İzmir'in yerleşim ve sanayi alanlarının lagünü kuşatması olacaktır. Her ne kadar İzmir'in evsel ve sanayi atıkları lagüne yakın bir alanda temizlense de, İzmir'in artan nüfusu ve sanayileşme bir süre sonra kapasiteyi aşacaktır. Ayrıca lagüne yeterli tatlı su sağlanamadığı takdirde lagünün verimliliğinin daha da düşmesi beklenen bir durumdur. Ancak rehabilitasyon projesi tamamlandığında lagün içinde iyi bir su sirkülasyonu ile balık varlığı artacak, bu balıklara derinleştirme kanallarında kışlama imkanı yaratılarak yıl boyu balık varlığı sağlanmış olacaktır. Bu nedenle, lagünün ihtiyaç duyulduğunda rehabilitasyon ve ıslah çalışmaları ile korunarak, sürdürülebilirliği sağlanmalı ve bu doğal ve kültürel miras gelecek kuşaklara aktarılmalıdır." (Tosunoğlu, Ünal, Kaykaç, 2017, s. 126)

BU ÇALIŞMALARI KİMLER YAPABİLİR?

Çalışmaları kimlerin yapabileceği sorusu birkaç başlıklar altında incelenmelidir. Çünkü Dalyanın kurtarılması için birlik ve beraberlik gerekmektedir.

- **Akademik Destek:** Başta Ege Üniversitesi olmak üzere Üniversiteler
- **Kamu:** Tarım ve Orman Bakanlığı, DSİ, İzmir BB
- **STK ve Kooperatifler:** TEMA, WWF, Doğa Derneği, İzmir Ticaret Odası, SÜR-KOOP, S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği
- **Fon Kaynakları:** AB IPARD, Çevre Bakanlığı, Belediyeler, UNDP

S.S. İZMİR BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİNİN AMAÇLARI VE ROLÜ

S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği, 31 ortak Su Ürünleri Kooperatifi ve bunlara ortak 1734 Balıkçıyı temsil eden, su ürünleri alanında uzmanlaşmış, bölgesel bir üst birliktir. Bölgedeki küçük ölçekli balıkçılığın desteklenmesi, kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve kurumsal iş birliği açısından kritik bir aktördür. Homa Dalyanının işletim protokolünü alarak Akademik, Kamu STK ve Fon Kaynakları destekleriyle ıslah çalışmalarını yapmak Birlik Başkanı İbrahim Güven'in ilk hedefidir.

S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği Google Earth, 2025

Homa Dalyanı'nın Geleceği İçin Yeni Bir Adım: S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği Neden Tercih Edilmeli?

Homa Dalyanı, ekolojik ve ekonomik değeri yüksek, özel nitelikli bir sulak alan ekosistemidir. Bu tür hassas lagün sistemlerinin işletilmesi yalnızca ekonomik fayda üretmekle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda ekosistem hizmetlerinin korunması, biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilirliği ve yerel balıkçılığın desteklenmesi gibi çok boyutlu bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bu çerçevede, Homa Dalyanı'nın işletim protokolünün S.S. Aliğa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi yerine S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği ile yapılmasının gerekliliği aşağıdaki hususlara dayanmaktadır:

A. Kurumsal Yetkinlik ve Faaliyet Alanı Uygunluğu

S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği, su ürünleri alanında uzmanlaşmış ve 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu çerçevesinde kurulmuş kooperatiflerin İzmirdeki üst birliğidir. Homa Dalyanı gibi lagün ve kıyı ekosistemlerinin işletilmesi, stok yönetimi, sürdürülebilir avcılık tekniklerinin uygulanması ve denetimi gibi konular bu Birliğin uzmanlık alanı içerisindedir. Buna karşın, S.S. Aliğa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, adından da anlaşılacağı üzere öncelikli olarak tarım sektörü için organize olmuş olup, su ürünleri yönetimi ve lagün işletmeciliği gibi özel uzmanlık gerektiren faaliyetler kooperatifin ana yetki alanı dışında kalmaktadır.

B. Ekolojik Koruma ve Sürdürülebilirlik İlkesi

Homa Dalyanı, kuş göç yolları üzerinde yer alan, sucul canlıların üreme ve beslenme alanı olarak işlev gören, ekolojik hassasiyeti yüksek bir sulak alandır. Bu nedenle, alanın protokolünde **sürdürülebilir kaynak yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması ve habitat dengesinin gözetilmesi** öncelikli olmalıdır. S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği'nin, su ürünleri kooperatifleri aracılığıyla ekosistem temelli yönetim modeline daha yakın bir uygulama kapasitesine sahip olması, alanın korunarak işletilmesi bakımından önemli bir avantaj sağlamaktadır.

C. Yerel Balıkçılığın Güçlendirilmesi ve Katılımcı Yönetim

S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği, bölgedeki küçük ölçekli balıkçılar tarafından kurulmuş olan kooperatifleri bünyesinde barındırmakta ve temsil etmektedir. Homa Dalyanı'nın bu yapı aracılığıyla işletilmesi, Dalyan'dan doğrudan fayda sağlayacak **yerel balıkçıların karar alma süreçlerine katılımını**, gelir paylaşımında adaletin sağlanmasını ve kıyı balıkçılığının güçlendirilmesini mümkün kılacaktır. Bu durum hem sosyal hem de ekonomik sürdürülebilirlik açısından önemli bir fırsattır.

Ç. Denetim, Şeffaflık ve Kamu Yararı

Su ürünleri kooperatifleri ve onların üst birlikleri, hem Tarım ve Orman Bakanlığı hem de Esnaf Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü tarafından düzenli olarak denetlenmektedir. Bu kurumsal yapıların şeffaflık, hesap verebilirlik ve kamu yararı ilkelerine daha uygun bir biçimde çalışması beklenmektedir. S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği, bu anlamda, Homa Dalyanı gibi kamuya ait doğal kaynakların işletiminde daha güçlü bir denetim ve hesap verebilirlik zemini sunmaktadır.

D. Mevcut Kooperatifin İşletme Yetersizliği ve Fesih Gerekçesi

S.S. Aliğa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'nin geçmiş dönemde Dalyan'ı etkin biçimde koruyamadığı, yasa dışı avcılığa karşı gerekli tedbirleri almakta yetersiz kaldığı ve kooperatifin genel faaliyetlerinin Homa Dalyanının ekolojik özelliklerine uygun biçimde yürütülemediği açıktır, bu sebepler kooperatifin işletim protokolünün feshini gerektirmektedir. Fesih sonucu dalyanın yeni protokol sürecinde, hem yasal uygunluk hem de kamusal fayda yönünden daha donanımlı ve kapsayıcı bir yapı olan S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği'nin tercih edilmesi gerekçelendirilebilir niteliktedir.

SONUÇ

Homa Dalyanı'nın işletim protokolünde esas alınması gereken temel ilkeler; **ekosistem temelli yönetim, yerel halkın faydalanması, sürdürülebilirlik ve kamu yararadır**. Bu ilkeler ışığında değerlendirildiğinde, Dalyan'ın yönetiminin tarım temelli bir kooperatif yerine, uzmanlaşmış, denetlenebilir ve bölgesel temsil gücü yüksek olan **S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği'ne devredilmesi**, bilimsel, hukuki ve sosyo-ekonomik açılardan en uygun seçenek olarak öne çıkmaktadır.

Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi emekli kurucu dekanı Prof. Dr. Atilla G. Albapaz'ın internet sayfasında yer alan "Homa Dalyanı'nın Su Ürünleri Fakültesi'ne Tahsisi" başlıklı hatıralarında "Ben Homa Dalyanının Üniversiteye verilmesini talep ederken bizlerin balık avı ile uğraşamayacağımızı ve avcılığın yine bölgedeki balıkçılar tarafından yapılması gerektiğini ve müşterek çalışmak istediğimiz fikrini de devamlı vurguluyordum. Gerçek niyetimde bu idi. Balıkçılar balık avlar bizlerde eğitim araştırma uygulama vs. konularında çalışsınız düşüncelerini taşıyordum" şeklinde samimi ifadeleri yer almaktadır. Bu şekilde yöredeki kooperatif ile her yıl yenilenen protokol çerçevesinde uzun yıllar birlikte çalışma süreci başarıyla yürütülmüştür.

Bu nedenle, Homa Dalyanı'nı üniversiteden önce işleten yöre kooperatifinden mahkemelik süreçte Ege Üniversitesine tahsisi yapılırken, **Fakülte'nin yöre balıkçılarına verdiği sözlere uygun olarak birlikte çalışmanın günümüzde de devam etmesi gerekir**.

Resmî Gazete (Sayı 31290 - 31 Ekim 2020), Su Ürünleri Üretiminde Kiralama Yönetmeliği, Üçüncü Bölüm, Kiralama ile İlgili Usul ve Esaslar Su ürünlerinin avcılık yoluyla istihsal hakkının kiraya verilmesine göre;

MADDE 7- (2) Kiraya verilebilecek su ürünleri üretim yerlerinde avcılık yoluyla istihsal hakkı; öncelikle kiralanan su ürünleri üretim yerine en uzun sınırlı bulunan en küçük yerleşim biriminden başlamak üzere o yerde kurulu olan, üyeleri beş yıldan az olmamak üzere su ürünleri üretim bölgesinde ikamet eden münhasıran su ürünleri istihsalı veya pazarlaması ile iştigal eden kuruluşlara, komisyon marifetiyle pazarlık usulüyle kiraya verilir. Bu kuruluşların talepte bulunmaması veya kiralama yapılamaması halinde ise su ürünleri üretim yerinin bulunduğu ilçe sınırları içerisinde yer alan üyeleri beş yıldan az olmamak üzere üretim bölgesinde ikamet eden ve su ürünleri faaliyetinde bulunan diğer kuruluşlara, ilçe sınırları içerisinde su ürünleri faaliyetinde bulunan kuruluşların bulunmaması veya kiralama yapılamaması halinde ise il sınırları içerisinde yer alan üyeleri beş yıldan az olmamak üzere üretim bölgesinde ikamet eden ve su ürünleri faaliyetinde bulunan diğer kuruluşlara komisyon marifetiyle pazarlık usulüyle kiraya verilebilir.

Yukarıdaki son yönetmeliğe göre dalyana en yakın su ürünleri kooperatifi, su ürünleri kooperatifleri birliği ve köy birlikleri, kiralama hakkına sahiptir. Maddede belirtildiği gibi Homa Dalyanı'nın statüsü, kiralanan dalyanlardan farklı olduğu için Bakanlığın normal kiralama prosedürü Homa Dalyanı için geçerli değildir. Ancak bu maddeden dolayı, protokol için olumsuz bir durum yoksa, dalyana en yakın su ürünleri kooperatifi, kooperatif birliği ve köy birlikleri ile yapılması daha hakkaniyetli olacaktır.

"Homa Dalyanı, doğru bir yaklaşım ve disiplinler arası iş birliğiyle yeniden üretken, dengeli ve sürdürülebilir bir sistem haline getirilebilir. Bu hedef doğrultusunda S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği'nin, İzmir Ticaret Odası Balıkçılık Çalışma Grubu, Üniversiteler, Kamu ve STK'larla birlikte hareket etmesi, bu benzersiz sulak alanı geleceğe taşıyacak kilit adım olacaktır.

Homa Dalyanı, İzmir'in doğal mirasıdır. Bu mirasın sürdürülebilir şekilde yaşatılması için bilim, yerel balıkçılar ve kooperatifler bir araya gelmeli; S.S. İzmir Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği gibi güçlü ve yetkin aktörlerle protokol yeniden yapılmalıdır." (S.S. İzmir Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği Başkanı İbrahim GÜVEN)

Kaynaklar

Albapaz, A., 2024. Homa Dalyanı'nın Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'ne Tahsisi. <https://www.atillaalpaz.com/?o=6&y=23>

SUR-KOOP, 2024. Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği. <https://www.sur.coop/>

Tosunoğlu, Z., Ünal, V., Kaykaç, M.H., 2017. Ege Dalyanları. SÜR-KOOP Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yayınları No. 03, ISBN 978-605-60880-2-5, Ankara, 322 s.

SUR-KOOP, 2024. Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği. <https://www.sur.coop/>

TOB, 2020. Su Ürünleri Üretiminde Kiralama Yönetmeliği. Resmî Gazete, Sayı 31290, 1 Ekim 2020. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/10/20201031-6.htm>

Tosunoğlu, Z., Ünal, V., 2012. Management of Lagoon Systems: A case of Homa Lagoon, Turkey. FAO Subregional Office for Central Asia (SEC). Regional Training on the Aquaculture Production Systems Including Cage Culture, 2-5 October 2012, International Agricultural Research and Training Center, Menemen, İzmir, Turkey.

Tosunoğlu, Z., Ünal, V., Korkut, A.Y., Özden, O., Önen, M., 2013. Towards sustainable management of the last lagoon (Homa) of the İzmir Bay (Aegean Sea), Turkey. The First International Fisheries Symposium in Northern Cyprus, 24-27 March 2013, Acapulco Holiday Resort, Girne, Cyprus.

Tosunoğlu, Z., Taşkavak, E., 2016. Sustainability of the Homa, last coastal lagoon of the İzmir Bay (Aegean Sea). HydroMediT 2nd International Congress of Applied Ichthyology & Aquatic Environment, 10-12 November

2016, Messolonghi, Greece. In: Book of Proceedings, Chatziefstathiou, M. (Editor). University of Thessaly - School of Agricultural Sciences, Department of Ichthyology and Aquatic Environment, 297-301 pp.

Tosunoğlu, Z., 2017. Temporal alterations of fishery landings in coastal lagoons along the Aegean coast of Turkey. TAIEX Workshop on Lagoon Management Plan. 20- 22 November 2017, Otel Şenbayrak City, Adana, Turkey.

Tosunoğlu, Z., 2017. İzmir'in Kıyı Dalyanları. Kınacıgil, H.T., Tosunoğlu, Z., Çaklı, Ş., Bey, E., Öztürk, H. (Editörler). İzmir Balıkçılığı. İzmir Büyükşehir Belediyesi, ISBN 978-975-18-0222-4, 147-154 ss.

Tosunoğlu, Z., Kaykaç, M.H., Ünal, V., 2017. Temporal alterations of fishery landings in coastal lagoons along the Aegean coast of Turkey. Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Sciences, 17, 1441-1448.

Tosunoğlu, Z., 2018. Körfez'in Kıyısında Bir Hazine: Homa Dalyanı. Filibeli, A., Yücel Gier, G., (Editörler). Akdeniz'in Kıyısında İzmir Körfezi - Konferans Bildirileri. İzmir Akdeniz Akademisi, İzmir Büyükşehir Belediyesi, ISBN:978-975-18-0261-3, 33-42 ss.

Tosunoğlu, Z., Onmuş, O., Kaykaç, M.H., Göncüoğlu-Bodur, H., 2019. Gediz Deltası Balıkçılığı. Ege Üniversitesi Yayınları, Su Ürünleri Fakültesi Yayın No. 85, İzmir, 172 s.

Ünal, V., Tosunoğlu, Z., Kartal, E., 2022. Balıkçılar için Yönetişim ve Katılımcılık Rehberi. Balıkçıların Su Ürünleri Politikalarına Aktif Katılımının Güçlendirilmesi Projesi. Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF-Türkiye) Yayınları, İstanbul, ISBN 978-605-9903-32-5, 88 s. 🐟

Tarım ve Orman Bakanlığından: 6/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (TEBLİĞ NO: 2025/11)

6/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (2024/20) ve 6/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (2024/21) ile ilgili değişiklikler, 2025/11 ve 2025/12 numaralı tebliğlerle 16 Nisan 2025 Çarşamba günü, 32872 Sayılı Resmî Gazete yayımlanarak güncellendi.

MADDE 1- 11/8/2024 tarihli ve 32629 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/20)'in 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin, (3) ve (6) numaralı alt bentleri yürürlükten kaldırılmış, (4), (5) ve (8) numaralı alt bentleri ile aynı fıkranın (l) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"4) *Hamam Koyu ve Yavansu Koyunda*; (36° 38' 55.19" K - 28° 51' 24.69" D), (36° 38' 16.28" K - 28° 52' 38.47" D) koordinat noktalarını birleştiren hattın güneybatısında kalan alanda (Harita-8-4),

5) Tersane Adası ve Domuz Adası arasında (36° 40' 0.42" K - 28° 54' 9.96" D), (36° 40' 7.98" K - 28° 54' 38.58" D) koordinat hattı, (36° 38' 57.61" K - 28° 54' 27.09" D), (36° 39' 16.42" K - 28° 54' 57.69" D) koordinat hattı ile (36° 39' 2.25" K - 28° 54' 13.16" D), (36° 39' 6.60" K - 28° 54' 11.88" D) koordinat hattı arasında kalan alanda (Harita-8-5),"

"8) *Göcek Koyunda*; (36° 44' 16.21" K - 28° 55' 39.96" D), (36° 44' 32.55" K - 28° 56' 48.50" D) koordinat noktalarını birleştiren hattın kuzeyinde kalan alanda (Harita-8-8),"

"l) *İzmir Körfezinde; balıkçı gemilerinin bölgede bulunan balıkçı barınaklarına giriş ve çıkışları serbest olmak üzere; İnciraltı Kent Ormanı* (38° 24' 54" K - 27° 3' 36" D) ile Bostanlı (38° 27' 25.18" K - 27° 5' 21.29" D) arasında çekilen hattın doğusunda kalan alanda (Harita-13-5),"

MADDE 2- Aynı Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Aynı Tebliğin 10 uncu maddesinin on üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"*Ağlar ve kapılar güvertede veya ambarda bulundurulmalıdır.*"

MADDE 4- Aynı Tebliğin 12 nci maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Aynı Tebliğin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "*Ağ derinliği*" ibaresi "*Ağ göz açıklığı 50 mm ve daha büyük olanlar hariç ağ derinliği*" şeklinde, (ç) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "*64 mm'den*" ibaresi "*48 mm'den*" şeklinde, (2) numaralı alt bendinde yer alan "*500 metreden*" ibaresi "*1000 metreden*" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- Aynı Tebliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan tablonun Mavi yengeç satırının üçüncü sütununda yer alan "*13*" ibaresi "*11*" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- Aynı Tebliğin 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*31 Ağustos*" ibaresi "*14 Ağustos*" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- Aynı Tebliğin 21 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"g) *Dip trolü avcılığında, toplam avın içerisindeki kalan miktarının ağırlıkça oranı % 30'dan fazla olamaz.*"

MADDE 9- Aynı Tebliğin 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "*15 Nisan*" ibaresi "*1 Mayıs*" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- Aynı Tebliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan tablonun İstanbul satırında yer alan "*Ömerli, Sazlıdere ve Terkos*" ibaresi "*Ömerli ve Sazlıdere*" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- Aynı Tebliğin 46 ncı maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*veya üst birliklerine,*" ibaresi "*üst birlikleri veya Bakanlıkça karaya çıkış noktası olarak ilan edilmiş olan su ürünleri hali işletmesine,*" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- Aynı Tebliğin 50 nci maddesinin on birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(11) *12 metre ve üzeri boy uzunluğuna sahip balıkçı gemileri; ruhsat tezkerelerinde birincil av aracı olarak belirtilmeyen av aracını kullanamaz ve bulundurmaz. Ancak birincil av aracı olarak uzatma ağları, alamana (voli), parakete veya zıpkın belirtilmişse, gemide tek tür av aracı bulundurmak kaydıyla bu av araçlarından herhangi biri kullanılabilir. Birincil av araçları Ağustos ayında seçilir ve Akdeniz'de 16 Eylül, diğer denizlerde 1 Eylül tarihi itibarıyla geçerli olur. Av aracı değişikliği 1 Eylül-31 Aralık tarihleri arasında yalnızca bir kez yapılır.*"

"(16) *Marmara Denizi ile İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında yapılan avcılık faaliyetlerinde, gırgır ağını çevirmekte kullanılan botlar hariç, her türlü gemi cinsinde yardımcı gemi kullanımı ve bu gemilerin avlanma alanlarında bulunmaları yasaktır. Av gemisine bağlı balıkçılık yardımcı gemileri karaya çıkış noktalarında bulunabilir. Yardımcı gemi kullanımının serbest olduğu diğer denizlere gidecek yardımcı gemilerin il/ilçe müdürlüklerinden Ek-4'te yer alan Geçiş İzin Belgesini alarak en geç 3 gün içerisinde geçiş yapmaları zorunludur.*"

MADDE 13- Aynı Tebliğin ekinde yer alan "*Haritalar*" bölümündeki "*Harita-8*", "*Harita-13*" ve "*Harita-32*" aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 14- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

FishEBM Yaklaşımı: Koruma ile Kıyı Geçim Kaynakları Arasında Köprü Kurlmak

Akdeniz ve Karadeniz'de Sürdürülebilir Balıkçılık İçin Bütüncül Bir Yaklaşım

Akdeniz ve Karadeniz, kıyı toplulukları ve ötesi için hayati öneme sahip ekonomik kaynaklar sağlayan deniz biyoçeşitliliği açısından zengin bölgelerdir. Son yıllarda aşırı avlanmanın azaltılması yönünde önemli ilerlemeler kaydedilmiş, aşırı avlanmaya maruz kalan stokların oranı on yıl önce başlayan düşüş eğilimini takiben ilk kez %60'ın altına inmiştir. Ancak, olumlu gelişmelere rağmen sektör hâlâ baskı altındadır ve av baskısı, sürdürülebilir kabul edilen seviyenin yaklaşık iki katı düzeyindedir.

Bu duruma çözüm üretmek amacıyla Küresel Çevre Fonu (GEF), 2022 yılında bölgedeki aşırı avlanmayla mücadele etmeyi ve sürdürülebilir balıkçılık uygulamalarını teşvik etmeyi hedefleyen iki projeyi onayladı.

Akdeniz Projesi: "*Akdeniz'in Mavi Ekonomisi İçin Balıkçılık ve Ekosistem Temelli Yönetim*" (FishEBM MED), Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) iş birliğiyle yürütülmekte; uygulaması ise Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM), UNEP'in Akdeniz Eylem Planı (UNEP-MAP) ve ona bağlı Özel Koruma Alanları Bölgesel Faaliyet Merkezi (SPA/RAC) tarafından gerçekleştirilmektedir.

Karadeniz Projesi: "*Karadeniz İçin Balıkçılık ve Ekosistem Temelli Yönetim*" (FishEBM BS), FAO liderliğinde yürütülmekte ve GFCM tarafından uygulanmaktadır.

Bu projeler, hükümetleri, bilim insanlarını ve toplulukları bir araya getirerek, ekosistem temelli yönetim yaklaşımıyla deniz kaynaklarının daha iyi yönetimi için yenilikçi yollar geliştirmeyi amaçlamaktadır.

2023'ten Bu Yana Somut Faydalar

Projelerin 2023 yılında resmen başlatılmasından bu yana, Karadeniz'e kıyısı olan Gürcistan, Türkiye ve Ukrayna ile Akdeniz'e kıyısı olan Arnavutluk, Cezayir, Bosna-Hersek, Lübnan, Libya, Karadağ, Fas, Tunus ve Türkiye gibi ülkeler bu girişimlerin faydalarını deneyimlemeye başlamıştır.

FishEBM misyonunun temelinde, FAO'nun **2022-2030 Mavi Dönüşüm Yol Haritası** yer almakta; bu yol haritası, aşırı avlanmayla mücadele etmek ve deniz ekosistemlerini korumak için bütüncül ve yenilikçi çözümleri teşvik etmektedir.

Projeler, yenilikçi izleme teknolojilerinden yararlanarak ve kapasiteyi yönetişimi teşvik ederek daha sürdürülebilir ve adil bir balıkçılık geleceği inşa etmeye katkıda bulunmakta; böylece hem insanlar hem de deniz ekosistemleri desteklenmektedir.

İnsan Odaklı Balıkçılık Yönetimiyle Dayanıklılık İnşa Etmek

FishEBM projeleri, balıkçılık yönetiminde dönüştürücü bir değişimi teşvik etmekte ve balıkçıları sürecin merkezine koymaktadır. Proje Yöneticisi Anna Carlson'un ifadesiyle, "*ekosistem temelli yönetim, balıkçılığa daha katılımcı bir yaklaşımı ve hem kamu kurumlarının hem de paydaş*

gruplarının politika ve yönetim anlayışında bir değişimi gerektirir." Bu yaklaşım, balıkçıları bağlı oldukları ekosistemlerin **etkin koruyucuları** haline getirmeyi ve onların deneyimlerinin değer görmesini sağlamayı hedeflemektedir.

Bu doğrultuda projeler, kolektif eylem ve iş birliğini destekleyerek, balıkçıların deniz ekosistemlerinin korunmasında kilit rol oynamalarını teşvik etmektedir. Bu, özellikle filosunun %82'sini ve gemi üstü istihdamın %61'ini oluşturan **küçük ölçekli balıkçılık (KÖB)** için büyük önem taşımaktadır. KÖB'nin yukarıdan aşağıya yöntemlerle yönetilmesi zordur; bu nedenle **KÖB** Forumu gibi bilgi paylaşımı, iyi uygulamaların yaygınlaştırılması ve balıkçıların yönetim süreçlerine katılımını sağlayan etkinliklerle balıkçıların güçlendirilmesi sağlanmaktadır.

Yenilikçi Çözümlerle Bütüncül Yönetim

Paydaş katılımını desteklemenin yanı sıra, projeler bilimsel araştırmaları ve çevresel sorumluluğu da ön planda tutarak yenilikçi çözümleri pilot olarak uygulamaktadır. Örneğin, Türkiye'de test edilen **DNA metabarcoding** yöntemi ve Arnavutluk'ta yürütülen **tırmık balıkçılığının neden olduğu su altı gürültü kirliliği** üzerine yapılan çalışma, balık stoklarının izlenmesi, hassas deniz ekosistemlerinin belirlen-

mesi ve çevresel baskıların daha iyi anlaşılması yönünde değerli bilgiler sunmaktadır.

Ayrıca, **yasadışı balıkçılıkla mücadele** kapsamında ulusal mevzuatın güçlendirilmesi ve **balıkçılık denetçilerine yönelik uzman eğitimleri** gibi hedefe yönelik iş birliği eylemler hayata geçirilmektedir. Bu **uygulamalar, uygulama kapasitesini artırmakta ve kıyı ekonomilerinin dayanıklılığını desteklemektedir.**

Sosyal ve Ekonomik Sürdürülebilirliği Desteklemek

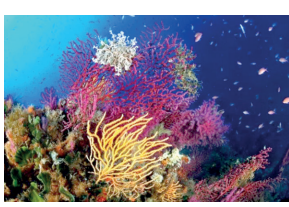
Projeler sadece çevresel sürdürülebilirliği değil, aynı zamanda balıkçılık değer zincirindeki kadın ve erkeklerin sosyal ve ekonomik durumlarını da dikkate alan karar destek araçları sunmaktadır.

Bu kapsamda:

- Türe, bölgeye veya balıkçılık türüne özel sosyoekonomik analizler yapılmakta,
- Veri eksikliği olan stoklar için Yönetim Stratejisi Değerlendirmeleri (MSE) geliştirilmektedir,
- Ve paydaşların yönetim önerileri sürecine katılımı teşvik edilmektedir.

Gelecek Nesiller İçin Sağlıklı Ekosistemler ve Dayanıklı Topluluklar

Bilimi, politikayı ve toplumsal eylemi bir araya getirerek; aynı zamanda ekosistem temelli bir yönetim yaklaşımı içinde tüm etkenleri kapsayan yenilikçi çözümleri pilot olarak uygulayarak, FishEBM projeleri **sağlıklı deniz ekosistemlerini ve gelecek nesiller için dayanıklı kıyı ekonomilerini teşvik edecek araçları** sunmaktadır.

Gökçeada'da Mızrak İle Kılıç Balığı Avcılığı

Ülkemizin en büyük adası olan Gökçeada'mızda bugünlerde farklı bir heyecan ve farklı bir motivasyon ile belki de yeryüzündeki en ilkel yöntemlerden biri olan Mızrak ile KILIÇ BALIĞI avcılığı yapılıyor. Geleneksel avcılık ve sürdürülebilir balıkçılık açısından çok önemli gördüğümüz bu metot Gökçeadalı küçük ölçekli balıkçılar için de avcılık içerisinde çok önemli bir yere sahip.

Mızrak ile Kılıç Balığı avcılığı dışarıdan çok kolaymış gibi gözükse de aslında birçok zorluğu ve değişkeni içerisinde barındıran geleneksel bir avcılık yöntemidir. Şöyle ki avcılık için gerekli sadece bir parametre yok birkaç koşulun olmazsa olmazın birlikte olması halinde randımanlı bir av yapma şansınızın olma ihtimali olabiliyor. Fark ettiyseniz tüm av koşulları sağlanmış olmasına rağmen av yapma şansınızın olma ihtimali var diyorum çünkü balıkçılık böyle bir şey eskilerin de dediği gibi YA NASİP!

Örneğin havanın rüzgarsız olması ve denizin palpa limanlık tabir ettiğimiz şekilde pürüzsüz olması en önemli unsurlardan birisi. Bunun yanında havanın sıcak ve güneşli olması da gerekiyor. Bu iki parametre bize avcılık için uygun ortamı hazırlıyor geriye bu uçsuz bucaksız denizde Kılıç Balığını arayıp bulmak kalıyor buda teknedeki dürbüncülerin işi. Kılıç balığının su üstünde yerini belli edecek şey genelde sırt yüzgeci bizim deyimizle yelesi bazen de yeke kuyruk diye tabir ettiğimiz hem sırt yüzgecinin hem de kuyruk kısmının üst tarafının suyun

üstünde gözükmesi ile balığın yerinin belirlenmesi şeklinde oluyor. Her şey güzel gider de uygun hava koşullarında denize çıkmış ve Kılıç Balığı da dürbüncü tarafından fark edilmiş yeri bulunmuş ise geriye balığın bulunduğu yere doğru gidip mızrakçının işini başarılı bir şekilde yapması kalıyor. Dedğimiz gibi balıkçılık nasip işi lakin tecrübe ve beceride her işte olduğu gibi bu işinde olmazsa olmazı elbette.

Av için gerekli koşulları sıraladık şimdi de bu avı yapabilmek için teknede ne gibi ekipmanlar olması gerekiyor onlardan bahsedelim. Dürbün en önemli av gereçlerinden iyi bir dürbün uçsuz bucaksız denizde kılıç balığının sırt yüzgecini deniz üzerindeki diğer şeylerden ayırabilmemiz için önemli bir aktör zira deniz üzerinde kılıç balığının sırt yüzgecine benzeyen o kadar çok şey görüyor-

Nuri YILMAZ
S.S. Çanakkale Bölgesi
Su Ürünleri Kooperatifleri
Birliği Başkanı

sunuz ki kuşlar, çöpler, yunuslar, manta vatozlarının yan yüzgeçleri bunlardan birkaçı sadece 4 metre uzunluğundaki gönderin ucunda bulunan ay ismini verdiğimiz aparata arkasında 400metre 4 lük halat bulunan 2 adet 30cm'lik şişi(mızrak-zıpkın) tutturduğumuz zaman bir başka önemli av aracı mızrak tamamlanmış oluyor. Balığa yaklaşmamızı kolaylaştıran ise teknelerin ön kısmına taktığımız ve boyları teknelerin boylarına göre orantılı olan teknelerin ön kısmına monte ettiğimiz 7 ila 12 metre

arasında değişen uzunluktaki kalas diye tabir ettiğimiz uzantı. Şimdi gördüğünüz balığa doğru tam yol ilerlerken zıpkının kalasa çıkması gönderi hazırlaması ve vuruş pozisyonunu almasını takiben dümcenin balığa doğru açıdan yaklaşıp güneşin arkaya alınması ve balığı zıpkının doğru tarafına getirecek şekilde yanaşmasına

müteakip başarılı bir atış ile balığın mızraklanması ve vurulan balığın güverteye alınması ile ilk av son buluyor.

Samanlıkta iğne arar gibi güneşin altında büyük bir efor sarf ettikten sonra limana dönerken güvertenizde balık varsa bütün o yorgunluk unutuluyor ve yerini gururlu ve mutlu bir gülümseme alıyor tam tersi durumda ise yani limana boş döndüğünüz vakit ise işte o duyguyu tarif edecek kelimeler inanın yok bizzat defalarca tecrübe etmiş bir balıkçı olarak söylüyorum.

Bugünlerde GÖKÇEADA KALEKÖY BALIKÇI Barınağı'ndaki boyları 8 ila 11 metre arasında değişen 18 adet küçük balıkçımız tüm hazırlıklarını yapmış ve avcılık için uygun hava koşullarını bekliyor. Avlarının bereketli olması dileğimizle hepsine rastgele diyoruz.

Fotoğraflar: Yalçın SAVAŞ

SÜR-KOOP ADANA | SÜR-KOOP ANTALYA | SÜR-KOOP ARTVİN-RİZE | SÜR-KOOP BURSA | SÜR-KOOP ÇANAKKALE | SÜR-KOOP DOĞU KARADENİZ
SÜR-KOOP HATAY | SÜR-KOOP İÇEL | SÜR-KOOP İSTANBUL | SÜR-KOOP İZMİR | SÜR-KOOP KOCAELİ | SÜR-KOOP MUĞLA | SÜR-KOOP SİNOP
SÜR-KOOP TEKİRDAĞ | SÜR-KOOP AYDIN | SÜR-KOOP BALIKESİR | SÜR-KOOP SAMSUN

www.sur.coop | www.surkoopekutuphane.org

“Kooperatifler Yeni Bir Dünya Kurar”

www.sur.coop

SÜR-KOOP
E-KÜTÜPHANE

 /surkoopekutuphane
 /surkoopekutuphane
 /surkoop
 @surkoopekutuphane